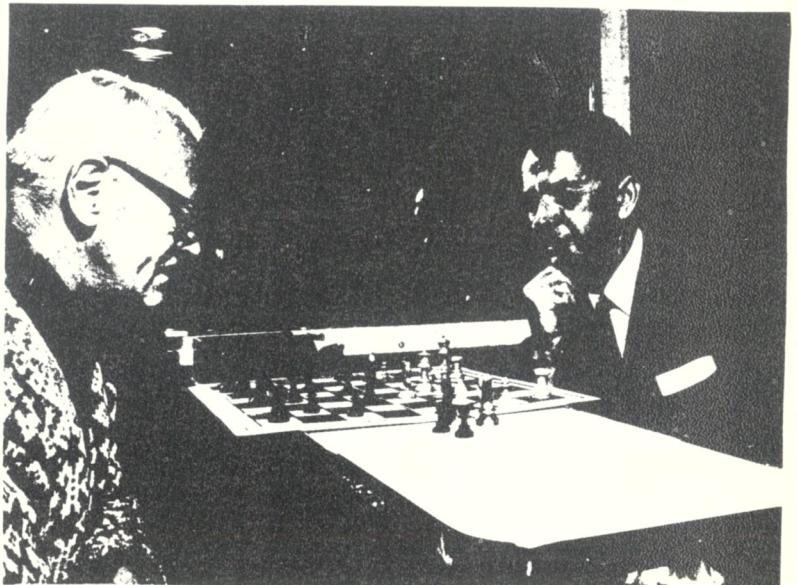


KINDALSHOLT PER-ARNE

ERLEND S V 21  
OSLO 6

Returadresse:  
Norsk Sjakkblad  
Boks 104 Blindern  
OSLO 3

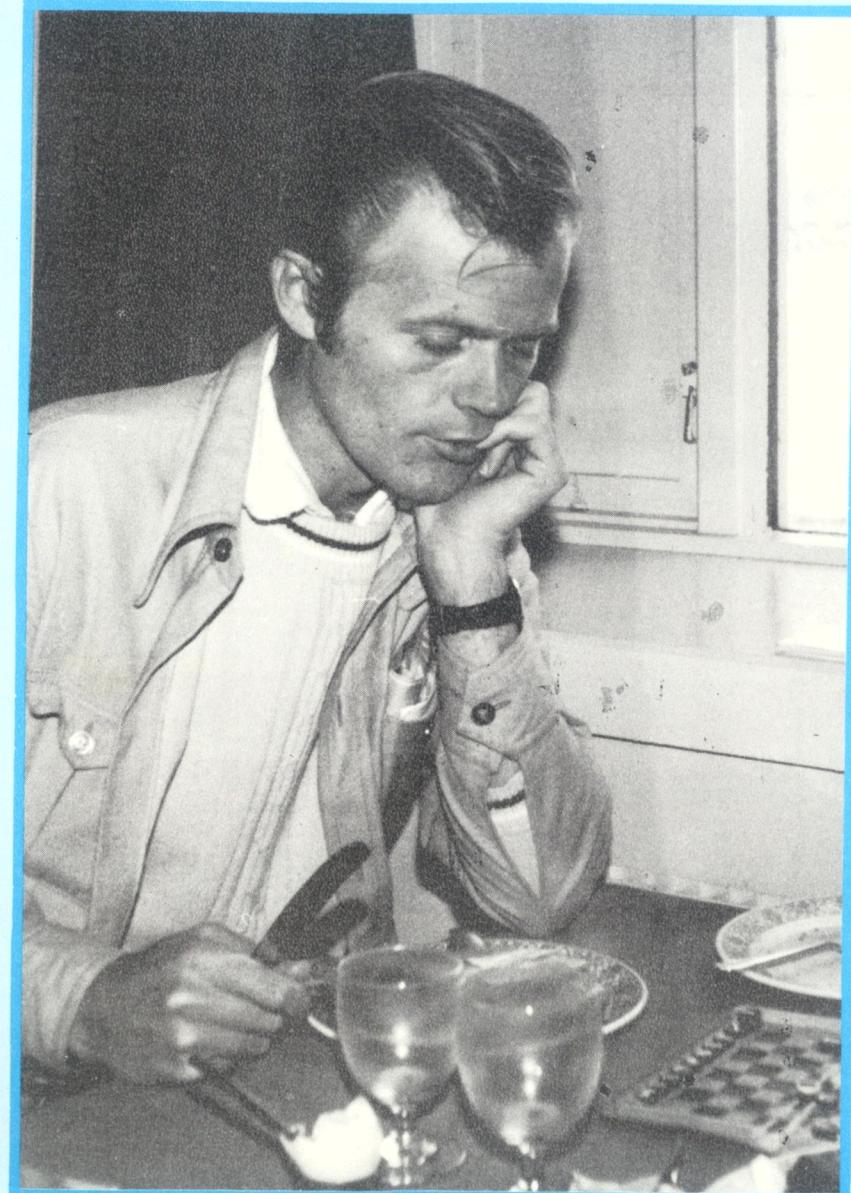
## HVORFOR IKKE KOMBINERE...



**ET SPENNENDE SPILL –  
EN HYGGETIG REISE**



# NORSK SJAKKBLAD



**5**

November

1977



# NORSK SJAKKBLAD

Boks 104 Blindern Oslo 3

Tlf. (02) 20 29 33

Redaktør: Øystein Brekke

Sentralredaksjon:

Johs.R. Kjeken  
Tor Arne Hauge

Forretningsfører:  
Arnold J. Eikrem

Medarbeidere:

Tormod Fyri  
Knut Jøran Helmers  
Henning W. Hermansen  
Ragnar Hoen  
Svein Johannessen IM  
Jacob Kjelstrup  
Svein G. Myreng  
Eivind Poulsøn  
Øystein Sande

Medlemsblad for Norges  
Sjakkforbund.

Abonnementspris for ikke  
medlemmer: 1977 kr. 38,  
1978 kr. 50 (8 nummer).  
Innbetales til NSF.

Trykt hos Reprografisk  
Industri a/s, Oslo



## Norges Sjakkforbund

Boks 795 7001 Trondheim

Tlf. (075) 24 387 / 23 609

Postgiro: 5 12 47 48

Bankgiro: 8601.2395029

President: Arnold J. Eikrem

Tlf. privat: (075) 26 154

Medlemsskap i NSF inkluderer Norsk Sjakkblad fritt  
tilsendt.

## Det rusler og går

Vi er på gata med et nytt nummer og mindre forsinket enn sist. Sidetallet er denne gang holdt nede på et mer "forsvarlig" nivå, til tross for at vi hadde en del stoff å hente inn tidmessig. Spalten "Kommunikasjon" måtte stå over. Det var kanskje urettferdig, men så blir den desto tyldigere i desembernummeret! (Send inn stoff snarest.)

I neste blad blir det også ferske ratinglister å glede seg over (sjakkspillernes skatteligning). Og annet julesnask.

Årgangen 1978 planlegges å omfatte 8 nummer. Utvidelsen skjer for å gjøre NSB til et mer effektivt informasjonsorgan. Dessuten tror vi faktisk at det kan være hyggelig å få flere blader i posten.

Så er det bare å håpe at også de praktiske og økonomiske sidene av saken lar seg løse på en tilfredsstillende måte.

## INNHOLD

IM-produksjon på Gausdal .....	3
Nordisk nytt .....	8
"Sjakkutsalget" .....	10
Norges Grand Prix .....	11
Juniorsjakk i Sveits .....	13
Sverige vant 6-landskampen .....	15
"Sjakkens Venner" .....	17
Litteratur .....	19
Debatt .....	21
Dementier .....	22
"Førsteraden" .....	23
Nordisk turnering 1977 .....	31
Nordisk Sjakkforbund .....	37
Nevra .....	38
VM-kandidatene .....	38
FIDE-nytt .....	39
Junior-VM / Kadett-VM .....	40
Botvinniks skole .....	42
Juniorsjakk i Israel .....	45
Sjakkrekreasjon .....	47
Romanisjin vant på Costa Brava .....	48
Turneringsinformasjon .....	50

Forsidebildet:  
TERJE WIBE Internasjonal Mester

# IM-produksjon på Gausdal

ved TAH



IM Konstanty KAISSAURI, Sverige, IM Yrjö RANTANEN, Finland, IM Terje WIBE, Norge

Gausdal høyfjellshotell inspirerte nok en gang sine sjakkspillende gjester til å yte mye god sjakk. "Gausdal Chess International 1977" brakte resultater i form av tre nye internasjonale mestere, Rantanen, Wibe og Kaiszauri, samt et IM-napp til Iskov. Et bestemt inntrykk er det også at en meget stor del av partiene er gjennomført velspilt. Honnør for godt arbeid går også til den alltid tilstedevarende turneringsleder Henning Wadd Hermansen. Det er behagelig å være spiller i en så korrekt ledet turnering.

Stormesterkvalifiserende turnering ble det imidlertid ikke. Enkelte sene avbuk hindret dette, og det lyktes ikke å skaffe en tredje stormester.

En turnering har også ofte sine spesielle episoder.

I partiet Øgaard - Kluger, 8. runde, vant Øgaard tidlig en bonde. I et sannsynlig vunnet sluttspill oppsto en noe vill tidsnød, Øgaard dog med 4-5 minutter igjen. Kluger var tydelig svært engasjert og spratt opp og ned på stolen sin, trakk i bukseselene, tok hendene til hodet, så på klokka og tilbød gjentatte ganger remis uten å være i trekket. Oppførselen var så spesiell at den vanligvis meget nøkterne, avbalanserte Øgaard ble brukt ut av stilten, gjorde noen ukonsentrer-

te unøyaktigheter, mistet merbonden og måtte nøye seg med remis. En protest ble utformet, men etter at Kluger sterkt beklaget i hvilken grad hans innlevelsesevne og temperament hadde tatt overhånd, ble denne trukket tilbake.

Siste runde hadde flere raske lengtemanhjem partier, eventuelt søndag-morgen-klokken-ni-interesse for sjakkbrikker. Mest-sovende-prisen går til Birnboim-Jensen der trekket 0-0-0-0-0, superlang rokade, ble utført. Birnboim spilte 14 0-0, og ingen oppdaget at svarts dronning på c4 truet feltet f1. Først da hvit tenkte på sitt neste trekk, oppdaget en litt mer våken bokspiller som studerte notasjonsskjemaet at her var reglene brutt. Turneringslederen fikk en morsom oppgave idet han flyttet brikkene tilbake og ba hvit gjøre et lovlig trekk, dog var kongen å betrakte som rørt brikke. En spøkefull Birnboim tittet opp og uttalte: "Men jeg kan vel rokere denne veien?" fikk bekrefte svar, rokerte langt, rettet opp notasjonsskjemaet og vant lett.

Vår israelske gjest Birnboim viste kanskje ikke den store glæd i denne turneringen. Sammen med Ulrichsen ble det mer et leke-med-studier-preget opphold. Birnboim vant det siste israelske mesterskapet i et sterkt felt og

ble like etter Gausdal nr.2 i London bak GM Quinteros, men foran bl.a. GM Torre. Som en av favorittene var det nok en kalddusj å bli spilt ned av Westerinen i et kjempeparti i 1. runde (som forøvrig kommer med Westerinen kommentarer i neste nr.), deretter å måtte nøye seg med remis etter at Tiller hadde vist stor oppfinnsomhet i sluttspillet. Et halvt poeng på 2 runder er ikke vanlig favorittkost.

Siste runde ble viktig i partiet Øgaard-Wibe. Øgaard føynt fortsatt muligheten for å vinne turneringen, og Wibe kjempet for en IM-tittel. Partiet ble langt og hardt, og lunsjbordet, les matstasjon, trengtes for å samle avgjørende krefter. Øgaard fikk en fordel og spilte kompromissløst på å maksimere vinstsjansene. Sikkerheten ble neglisjert, her var det enten/eller, og Wibe var jo heller ikke fremmed for den tanken. Etterhvert så imidlertid stillingen ut til å bli avklart i retning remis, men en noe skuffet Øgaard, som egentlig hadde forberedt seg grundig på en stormesterkvalifiserende turnering, og som også hadde spilt flere virkelig gode partier i turneringen - dog også hatt litt uflaks -, denne Øgaard så

seg forvirret rundt i tidsnøden før 56. trekk, fikk ikke bestemt seg, tapte dette viktige partiet på tid, og var den første til å gratulere Wibe.

Foruten IM-kandidatene som lyktes må vi ikke glemme at det var norgesvennen Westerinen som fikk med seg pokalen som turneringsvinner. Og dette var klart den sterkeste av turneringene Heikki har vunnet på norsk jord.

## På titteljakt

Rantanen og Wibe, som begge etter tre runder hadde 2 poeng, fikk i sitt oppgjør vist at kampviljen var på topp.

Hvit: Yrjö Rantanen  
Svart: Terje Wibe

### SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 a6 6 f4 Dc7 7 Ld3 e5 8 Sf3 b5 9 0-0 Lb7 10 Del Sbd7 11 Kh1 Le7 12 Sh4 g6 13 a3 Sh5 14 fxe5 Sxe5 15 Le2 Sg7 16 Lh6 0-0 17 Dg3 Lxh4 18 Dxh4 f5 19 Ld3 Sxd3 20 cxd3 fxe4 21 dxe4 Dc4 22 Txf8+ Txf8 23 Del Te8 24 Dd2 Lxe4 25 Lxg7 Kxg7 26 Dxd6 Lc6 27 Kg1 Te6 28 Dd2 a5 29 Tf1 b4 30 axb4 axb4 31 Df2 Te8 32 Sd1 De4 33 Df6+ Kh6 34 Tf3 Del+

## GAUSDAL CHESS INTERNATIONAL 1977

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	GM Heikki Westerinen	FIN	2430	+9	+5	=13	=7	+17	-4	=2	=3	+8
2	Yrjö Rantanen	FIN	2400	-7	+18	+14	=3	=8	+15	=1	+4	=6
3	Terje Wibe	NOR	2405	=15	=8	+20	=2	+5	+17	-4	=1	+7
4	Konstanty Kaiszauri	SVE	2385	=8	=16	+6	+15	=7	+1	+3	-2	-5
5	Gert Iskov	DAN	2370	+22	-1	+7	=13	-3	=16	+15	=10	+4
6	IM Svein Johannessen	NOR	2405	=16	=14	-4	+12	+19	+9	+17	+13	=2
7	IM Leif Øgaard	NOR	2420	+2	+19	-5	=1	=4	+11	=13	=8	-3
8	IM Gyula Kluger	UNG	2370	=4	=3	=16	+19	=2	=13	+11	=7	-1
9	Nathan Birnboim	ISR	2440	-1	=11	+12	+22	-10	-6	=14	+18	+21
10	Eivind Poulsen	NOR	2415	=13	+12	-15	-17	+9	=14	+16	=5	=11
11	Bjørn Tiller	NOR	2315	-19	=9	+21	+18	+16	-7	-8	+17	=10
12	Daan de Lange	NOR	2275	=21	-10	-9	=6	=2	+20	+18	=14	+15
13	GM Levente Lengyel	UNG	2415	=10	+20	=1	=5	=15	=8	=7	-6	=14
14	Walter D Morris	NOR		=17	=6	-2	+21	+20	=10	=9	=12	=13
15	IM Erik Lundin	SVE	2375	=3	+21	+10	-4	=13	-2	-5	+16	-12
16	Christer Niklasson	SVE	2380	=6	=4	=8	+20	-11	=5	-10	-15	+22
17	Johan Berg	NOR		=14	+22	=19	+10	-1	-3	=6	-11	-18
18	Tor Arne Hauge	NOR		-20	-2	=22	-11	+21	+19	-12	-9	+17
19	Thomas Heiberg	NOR	2225	+11	-7	=17	-8	-6	-18	=22	=21	=20
20	Petter Haugli	NOR		+18	-13	-3	-16	-14	-12	-21	+22	=19
21	Stein Jensen	NOR	2315	=12	-15	-11	=14	-18	-22	+20	=19	-9
22	Jarl H Ulrichsen	NOR	2315	-5	-17	=18	-9	=12	+21	=19	-20	-16
												2½ 29,5

IM-tittel: Rantanen, Wibe, Kaiszauri IM-norm: Iskov

35 Tf1 De4 36 Tf3  
Ewig gjensidig mattrussel.

½ - ½

## Når bøndene blir borte

I 4. runde var Kaiszauri på offensiven i et underholdende parti mot sin mer berømte klubbkamerat fra Stockholm.

Hvit: Konstanty Kaiszauri  
Svart: Erik Lundin

ENGELSK  
1 c4 e5 2 Sc3 Sf6 3 Sf3 Sc6 4 g3 d5 5 cxd5 Sxd5 6 Lg2 Sb6 7 0-0 Le7 8 a3 f5 9 d3 Lf6 10 Ld2 Le6 11 b4 g5?!

Vi är inne i en av Eriks favoritvarianter, han har bl.a. spelat den mot Botvinnik, Stockholm 62, fast då valde han 11 - 0-0 12 Tcl Kh8 13 b5 Sa5 (13 - Sa4 14 Sxd4 exd4 15 Sa4 Ld5 är möjligare bättre) 14 Tbl e4 15 Sel Sac4 16 dxc4 Sxc4 17 Sxe4 fxe4 18 Lb4 Te8 19 Lxe4! och vit fick fördel. Dåligt är 11 - e4 12 dxe4 fxe4 13 Sxe4 Lxal 14 Dxal med mer än tillräcklig kompen-sation för kvalitén; textdraget lär ha spelats av Kortsjnoj, men för mig var det helt okänt.  
12 b5 Sa5 13 e4!

Enligt regeln: "flankangrepp - motstöt i centrum"; hotar 14 Sd5 med pjäsvinst.  
13 - Dxd3

Andra svar: I. 13 - Sb3 14 exf5 Sxd2 15 fxe6 (15 Dxd2 Lxf5 16 Sxe5 0-0 17 d4! är också bra) 15 - Sxf1 16 Sxg5 med vinst II. 13 - g4 14 Sel! III. 13 - f4 14 Sd5.

14 Sxg5?!

Ett chansrikt pjäsoffer, men enklare var 14 Lxg5 Dxdl 15 Taxdl med klar fördel.

14 - Lxg5 15 Dh5+ Lf7 16 Dg5 Tg8 17 Dxf5 Dxd2 18 Dxe5+ Kf8 19 Tad1 Dg5 20 Dxc7

Så här långt var det forcerat, en svårbedömd ställning har uppstått.

20 - Tc8 21 Dd6+ De7 22 Dh6+ Tg7 23 Sd5 Sxd5 24 exd5 Td8

Nu är det risk att svart kommer bättre efter t.ex. 25 d6? Dg5.  
25 Dd2 b6

25 - Sb3? 26 Dc3 Sc5 27 d6; 25 - Sc4?  
26 Dd4 Sxa3 27 Dxa7 Sxb5 28 Db6 Sd6 29 Tfel Dd7 30 Lh3 med vinst i båda fal-len.

26 d6 Dg5 27 Dc3 Sc4 28 Td4 Dxb5 28 - Sxd6 29 Tfd1 Tg6 30 Db4 De7 31 Le4 och Lxh7 leder till mycket oklart spel.

29 Tfd1  
Hotar 30 Lf1 eller Ld5.  
29 - Sa5??  
Enda chansen bestod i 29 - Da4 (29 - Da6? 30 Lf1 b5 31 a4!) 30 Ld5 b5 men

## Liten tue...

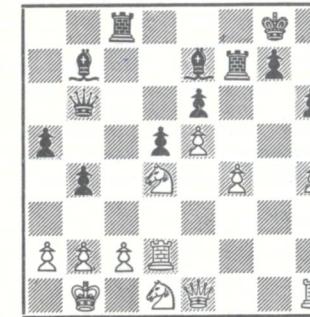
Eivind Pousson var også kandidat til IM-tittel. Men tirsdagens dobbeltrunde ble en kraftig demper. Først fikk han stryk av Lundin, og deretter fölgende dukkert mot Johan Berg.

4. runde

Hvit: Johan Berg  
Svart: Eivind Pousson

### SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 a6 6 f4 Dc7 7 Ld3 e5 8 Sf3 b5 9 0-0 Lb7 10 Del Sbd7 11 Kh1 Le7 12 Sh4 g6 13 a3 Sh5 14 fxe5 Sxe5 15 Le2 Sg7 16 Lh6 0-0 17 Dg3 Lxh4 18 Dxh4 f5 19 Ld3 Sxd3 20 cxd3 fxe4 21 dxe4 Dc4 22 Txf8+ Txf8 23 Del Te8 24 Dd2 Lxe4 25 Lxg7 Kxg7 26 Dxd6 Lc6 27 Kg1 Te6 28 Dd2 a5 29 Tf1 b4 30 axb4 axb4 31 Df2 Te8 32 Sd1 De4 33 Df6+ Kh6 34 Tf3 Del+



26 f5! exf5 27 e6 Tff8 28 Se3 Tce8 29 Sexf5 Lf6 30 Tgl Kh8 31 Dg3 Tg8 32 Dg6 Txef6 33 Sxh6! Tf8 34 Sxe6 Dxe6 35 Dh5 Lc8 36 Te2 Dxe2 37 Dxe2 gxh6 38 Dh5 Lg7 39 Dg6 Tg8 40 h5 d4 41 Df7 1-0

Etter dette var faktisk 17-årige Johan Berg i ledelsen med 3 poeng på 4 runder, og klar til å møte Westerinen på 1. bord! En skarp start på turneringen av Namsos-junioren.

### ADVARSEL!

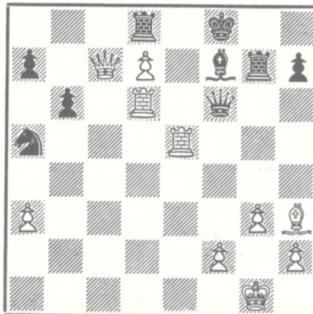
NSF's gedigne turneringsbok

## INTERNASJONAL SJAKK

I NORGE 1977

foreligger før nyttår.

vit bør vinna etter 31 Lxf7 Kxf7 (31 - Txf7 32 Td5!) 32 Df3+ Kg8 33 Df6. 30 Dc7 Dd7 31 Lh3  
Det hadde Erik missat.  
31 - De8 32 d7 De7 33 Te4 Dg5 34 Te5 Df6 35 Td6 1 - 0



(35 - Dxe5 36 Dxd8+ Le8 37 Te6!)

Kommentarer: K.Kaiszauri

## Godt forsvarsarbeid

Se også hvordan Øgaard avviser Westerinens angrep på fordelaktig måte, men mer enn remis får han ikke.

4. runde  
Hvit: Heikki Westerinen  
Svart: Leif Øgaard

SICILIANSK  
1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sc6 5 Sc3 a6 6 g3 Dc7 7 Lg2 Sf6 8 0-0 d6 9 b3 Le7 10 Lb2 0-0 11 Kh1 Sxd4 12 Dxd4 Ld7 13 f4 Lc6 14 Tae1 b5 15 g4 e5 16 Dd1 exf4 17 Sd5 Lxd5! 18 exd5 Se8 19 Txf4 Lf6 20 Lxf6 Sxf6 21 g5 Sd7 22 Te3 Tfe8 23 Le4 Sf8 24 Dh5 Te5 25 Tef3 g6 26 Dg4 De7 27 h4 Ta7 28 Txf7 Dxf7 29 Txf7 Txf7 30 Kg2 Sd7 31 Ld3 Sc5 32 Dc8+ Tf8 33 Dc6 Sxd3 34 cxd3 Te2+ 35 Kg3 Te3+ 36 Kg2 Te2+ 37 Kg3 ½ - ½

## I kjent stil

Springeroffer på e6 er et av Wibes mål i siciliansk, og her kommenterer han en meget vellykket utgave av dette innslaget.

5. runde  
Hvit: Terje Wibe  
Svart: Gert Iskov  
SICILIANSK  
1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 a6 6 Lg5 e6 7 Df6

## IM TERJE WIBE

Terje Wibe (født 6.10.47) ble Norges femte IM og den fjerde nålevende. De tidligere er som kjent Olaf Barda (1909-71), Svein Johannessen (1937-), Leif Øgaard (1952-) og Arne Zwaig (1947-).

Wibe lærte å flytte sjakkbrikkene hjemme alt som 7-8 åring og kom med i skolesjakk i Oslo. Han ble siden Oslo mester i juniorklassen og i 1965 juniornorgeskonge. Sedan da har han også vært etablert i Norgeseliten. Wibe vant sitt hittil eneste senior-NM i 1971 etter stikkamp mot Svein Johannessen, men har alltid kjempet blandt de fremste når han har stilt opp.

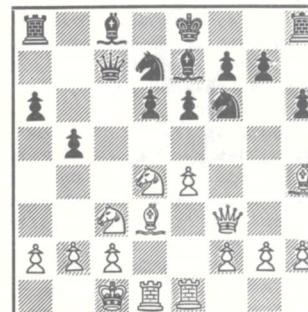
Varemerket er friskt og respektfullt spill. Som f.eks. da han som ung OL-debutant i Havanna 1966 måtte vinne over stormester Rosolimo for at Norge skulle slå USA 2½-½ og gå til A-finalen. Da Wibes sprudlende kongeangrep slo igjenom, var Norges beste lagresultat i sjakk et faktum. Wibe var også med på OL-laget i 1968, 70 og 72.

De siste årene har han spilt mest innenlands, men IM-tittelen sikret han seg altså like fullt. Det tre tellende resultatene ble Hamar (Astoria Chess International) 1976 og 77 og Gausdal C.I. 1977.

At Terje har "sjakk i blodet" bekreftes ytterligere ved at den første norgeskongen i sjakk, Josef Lilja (1885-1935), er hans grandonkel. Og den aller første norgeskongepokalen har Terje hjemme i stua. Han arvet den da han selv var blitt juniornorgeskonge.

Vanligvis spiller jeg 7 f4, som er den mest benyttede fortsettelse. Grunnen til at jeg ikke valgte dette mot Iskov, var at jeg ikke ville inn i varianten 7 f4 Db6, en variant jeg vet at mange dansker kan flere verker om. 7 - h6 8 Lh4 Sbd7  
En annen mulighet er 8 - Ld7, men etter 9 0-0-0 Sc6 10 Sxc6 Lxc6 11 Ld3

Le7 12 Thel har hvit en behagelig stilling.  
9 0-0-0 Dc7 10 Ld3 Le7 11 Thel b5?  
Iskov overser det følgende offer som har forekommet utallige ganger i lignende stillinger i siciliansk. Nødvendig var derfor å spille 11 - Se5 først.



12 Sxe6! fxe6 13 e5 Lb7

Etter 13 - Sxe5 14 Dxa8 får svart intet igjen for den ofrede kvalitet.

14 Lg6+ Kd8

Eller 14 - Kf8 15 exf6 Lxf3 16 fxe7+ Kg8 17 gxf3 med håpløs stilling for svart. Også etter tekstrekket Kd8 er 15 exf6 bra for hvit, men partifortsettelsen syntes meg mer oversiktlig.

15 Dh3 dxe5

Det eneste som beholder meroffiseren midlertidig. 15 - Sxe5 strander naturligvis på 16 Txe5 og etter 15 - Sd5 avgjør bl.a. 16 Sxd5 Lxd5 17 Txd5 exd5 18 Lxe7+ Kxe7 19 exd6+ Kxd6 20 Te6+ fulgt av Dc3+matt.

16 Dxe6 b4 17 Lxf6 gxf6

På 17 - Lxf6 følger 18 Lf5 fulgt av Sd5.

18 Txd7+! Dxd7 19 Td1 Dxd1

Iskov trodde her at han hadde ridd stormen av og tilbød derfor remis. Som partifortsettelsen viser, får han imidlertid ingen mulighet til å samle sine tropper.

20 Sxd1 Tb8

På det nærliggende 20 - Tc8 hadde jeg planlagt 21 Lf5 fulgt av springervandring via e3 til d5, hvorpå svart er forsvarsløs.

21 Db6+ Kd7 22 Lf5+ Ke8 23 Le6!

Mot trusselen Dc7 har svart intet forsvar og Iskov ga derfor opp. 1 - 0

Kommentarer: T.Wibe

Husk SJAKKENS VENNER

## En rask leksjon

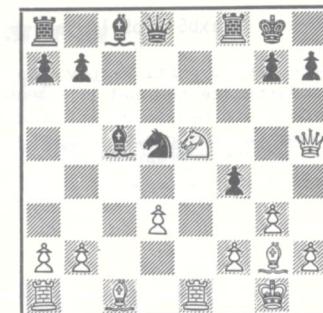
I 5. runde viste også Svein Johannessen spesielt fantasifulle vendinger.

Hvit: Svein Johannessen

Svart: Thomas Heiberg

KONGEINDISK I FORHÅND

1 e4 c6 2 d3 d5 3 Sd2 e5 4 Sgf3 Ld6 5 g3 Se7 6 Lg2 0-0 7 0-0 f5 8 exd5 cxd5 9 c4 Kh8 10 cxd5 Sxd5 11 Sc4 Sc6 12 Tel f4 13 Sfxe5 Lc5!? 14 Dh5! Sxe5 15 Sxe5 Kg8



16 Sd7!! fxg3 17 Dxd5+ Kh8 18 Kh1!

1 - 0

## Og en til

Et eksempel på Iskovs effektive spillestil.

7. runde

Hvit: Gert Iskov

Svart: Erik Lundin

SKANDINAVISK

1 e4 d5 2 exd5 Dxd5 3 Sc3 Da5 4 d4 Sf6 5 Sf3 Sc6 6 Lb5 e6 7 Se5 Lb4 8 Dd3!  
Truer 9 Sc4 Dxb5 10 Sd6+ med dronningvinst.

8 - a6 9 Lxc6+ bxc6 10 0-0 Lb7 11 Dg3 Sh5 12 Df3 Sf6 13 Se4 Le7 14 Lg5 0-0-0 15 Lxf6 gxf6 16 Sxf7 Thg8 17 Sxd8 Lxd8 18 Sc5 1 - 0

## Fler IM-er

Et stort oppgjør ble det mellom Rantanen og Kaiszauri, der sistnevnte alle rede to runder før slutt var sikret IM-tittel. Rantanen kommenterer.

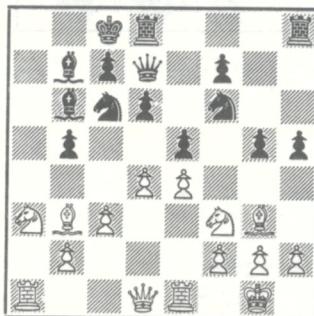
8. runde

Hvit: Yrjö Rantanen

Svart: Konstanty Kaiszauri  
SPANSK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 La4 Sf6  
 5 0-0 b5 6 Lb3 Lb7 7 Tel Lc5 8 c3 d6  
 9 d4 Lb6 10 Lg5 h6 11 Lh4 Dd7  
 Dette trekket som ser litt uvanlig ut,  
 er tidligere spilt i partiet Karpov -  
 Tsesjkovskij, Sovjetmesterskapet 1976.  
 På den naturlige fortsettelsen 11 -  
 0-0 kunne hvit få en liten fordel et-  
 ter 12 a4 Te8 13 axb5 axb5 14 Txa8  
 Lxa8 15 d5 pga den svake b5-bonden.  
 Med neste trekk setter hvit, om ikke  
 annet, i hvertfall "maur i buksa" til  
 svart, som er så lysten på å rokere  
 langt.  
 12 a4 0-0-0 13 axb5 axb5 14 Sa3 g5 15  
 Lg3 h5!?

Tidligere nevnte parti Karpov - Tsesj-  
 kovskij fortsatte her med 15 - exd4 16  
 Sxb5 tydeligvis med fordel til hvit. I  
 sine kommentarer foreslår Karpov til  
 trekket 15 - h5 fortsettelsen 16 dxe5  
 h4 17 exf6 hxg3 18 hxg3 Th6 19 Ld5  
 Tdh8 20 Kf1!? med uklar stilling, og  
 til slutt 16 h4!? som jeg spilte  
 uten tilleggsanalyse.



16 h4!? Tdg8?

Med dette trekket havner svart i en  
 klart tapt stilling. I stedet burde  
 han prøvd 16 - gxh4! 17 Lxh4 Th6. Her  
 kan hvit, hvis han er redd, bytte da-  
 mene og muligens få en ørliten for-  
 del i fortsettelsen 18 dxe5 Sxe5 19  
 Sxe5 dxe5 20 Dxd7+ Txd7 21 Tad1! Sxe4  
 22 Txd7 Kxd7 23 Td1+ Sd6 (om 23 - Td6,  
 så 24 Sxb5 og vinner h-bonden) 24 Lxf7  
 Th7 (24 - Kc8 25 Le8!?) eller 25 Ld5!?)  
 25 Lg6 Tg7 26 Lf5+ Ke8 27 Lh3.

17 Sxg5 exd4 18 Df3! De7

Her tenkte Kaiszauri lenge og trakk  
 tydeligvis 18 - De7 motvillig, men det  
 er ikke lett å finne noe bedre. F.eks.  
 18 - Th6 (Tg6) 19 Lxf7 med truselen  
 20 Le6.  
 19 Sxb5 dxc3

Utilstrekkelig er også 19 - Se5 pga  
 20 Df5+ Kb8 21 cxd4 Lc8 22 dxe5! Lxf5  
 23 exf6 Dd7 (23 - Dxf6? 24 Ld5!) 24  
 Ld5 c6 25 Lxd6+ Kb7 26 exf5 som vin-  
 ner lett.

20 Dxc3 Sg4 21 Lxf7 Tf8 22 Te2 Sce5  
 23 Sxd6+?

Dette var unødvendig, for 23 Ld5 c6  
 24 Sxd6+! er avgjørende. (Pointen  
 framgår av partifortsettelsen, jfr.  
 svarts mulighet 27 - Db6! Red. anm.)  
 23 - Dxd6 24 Le6+ Kb8 25 Lxg4 Ld4 26  
 Da5 hxg4 27 Td2 c5?

Her var begge spillerne allerede i  
 tidsnød, og det kan man se på trekke-  
 ne. Svart burde spilt 27 - Db6! med  
 følgende muligheter A) 28 Dxb6 Lxb6  
 29 Lxe5 Txh4 som opprettholder farlige  
 trusler og gjør hvits vinst ytterst  
 vanskelig B) 28 Txd4 Dxa5! 29 Txa5 Sc6  
 hvoretter hvits vinst er meget van-  
 skelig. Etter teksttrekket taper svart  
 direkte.  
 28 Txd4! Dxd4 29 Se6 Dd6 30 Sxc5 Th7  
 31 Sxb7 1 - 0  
 (Kommentarer ved Y.Rantanen. Oversatt  
 fra finsk av Timo Nurmi.)

### Nordisk nytt

Island vant 2.rundekampen i telesjakk-  
 OL mot Finland med 4½-3½ selv om stor-  
 mester Fridrik Olafsson noe overras-  
 kende tapte på 1.bord mot IM Pertti  
 Poutainen (som førørig kommer til  
 Kringsjåturneringen i januar). Andre  
 resultater: G.Sigurjonsson-Y.Rantanen  
 1-0, I.R.Johannsson-A.Pyhälä ½-½, J.L.  
 Arnason-E.Raaste ½-½, H.Olafsson-I.  
 Kanko 1-0, I.Asmundsson-T.Bingham ½-½,  
 M.Petursson-K.Kivipelto ½-½, M.Solmun-  
 darsson-M.Piuva ½-½.

Den 5. internasjonale turneringen i  
 Eksjö (Sverige) ble vunnet av den 20-  
 årige polakken Franciszek Borkowski,  
 som tok 7½ poeng av 9. Nærmest fulgte  
 IM Lars-Åke Schneider med 7 poeng og  
 Håkan Åkvist fra arrangørklubben med  
 6½. Liksom Borkowski klarte han dermed  
 en IM-inntegning. På de neste plassene  
 i turneringen fulgte IM G.Szilagyi,  
 Ungarn 5½, IM E.Paoli, Italia 5 og IM  
 G.Kluger, Ungarn 3½.

Thorbjørn Rosenlund har overtatt som  
 ny redaktør i "Skakbladet" (medlems-  
 organet for Dansk Skak Union). Vi øns-  
 ker vår kollega lykke til.



er leverandører av:

## VALSER

(boktrykk, offset, pressører)  
 for den grafiske bransje

**METALLKLISJEER**  
 (Magnesium)

**GUMMIKLISJEER**  
**STEMPLER**  
**TEGNEARBEID**  
**FOTOSATS** m. m.

## NORSK GUMMIKLISJE A/S

Brenneriveien 5 - Oslo 1 - Tlf. 20 25 33

# BENYTT „SJAKKUTSALGET“

Flere og flere benytter seg av "SJAKKUTSALGET", medlemmene egen butikk. GJØR DU? Vårt store og gode utvalg i sjakkmaterialt utvides stadig.

BRIKKER	: "Gøteborgsmodellen", levert i pappeske	kr. 35
	: "Singh-Singh Stauton", lev. i plastpose	" 30
	: "Singh-Singh Stauton", lev. i treeske (fra 1/12)	" 35
	: "India Indira", lev. i treeske	" 60
	: "Spanske Stauton Luksus", lev. i treeske	" 110
	: "Genuine Indiske Stauton", luksus, m/bly og filt, i håndskåren eske	" 250
	: "Genuine Stauton", i plast, lev. i pappeske	" 25
Alle brikker tilfredsstiller internasjonale krav.		
BRETT	: Sammenrullbare plastikkbrett, int. størrelse	kr. 19
	: Sammenleggbar plastikkbrett	" 22
	: Hård huntonitt, int. størrelse	" 19
	: Hårdtre, spansk luksus, int. størrelse	" 100
KLOKKER	: "Tornuret", svensk med solid tysk urverk, som skapt for "hårdt" lynspill, tre års garanti	kr.185
	: "BHB", tysk, et godt ur med to års garanti	" 135
	: "Jantar", russisk, forbedret utgave, men ikke egnet for hårdt lynspill, ett års garanti, disse kan buttes inn for kr.40	" 93
DIVERSE	: Demonstrasjonsbrett med magnetiske brikker	kr.185
	: Magnetisk lommesjakkspill, leveres fra 1/12	" 17
	: Noteringsskjema, enkle, med NSF's emblem, 500 stk.	" 110
	1000 "	" 180
	: Noteringsbok for 50 partier	" 10
PREMIER	: Vår illustrerte prisliste vil foreligg i løpet av året og fra 1. januar vil vi kunne skaffe et meget godt utvalg i premier med sjakkmotiv. For øyeblikket:	
	: Statuetter, gyllen springer på ekefot	kr. 64
	gyllen konge på ekefot	" 64
	: Diplomer, i fire farger med NSF's emblem, en virlegant sak. Betydelige rabatter ved kjøp av 100, 200, osv., pr. stk.	kr. 4

NB: I alle priser er inkludert moms, porto tilkommer.

## LITTERATUR

Vi kan skaffe praktisk talt alt i nyere (og eldre) sjakklitteratur på alle sprog. Nyhet: "Informator nr. 23", kr.60. I sjakktidsskriftet kan vi skaffe noe nær alt som utkommer. Ta kontakt med oss.

STØTT OPP OM "SJAKKUTSALGET" - DIN EGEN BUTIKK  
Vi gjør hva vi kan for å yte rask og god service..



„SJAKKUTSALGET“

NORGES SJAKKFORBUND  
POSTBOKS 795 - 7001 TRONDHEIM

## NORGES GRAND PRIX 1977/78

### Rolf Kvassheim i ledelsen

Reglene for "NGP" finnes på side 61 i NSb nr.4. Interesserte kan kontakte forbundet for veiledning.

Foreløpig er det et fåtall som har deltatt i flere av turneringene, for å henge seg på i kampan om sammenlagtpremiene. Det er slett ikke for sent å bli med på jakten!

#### STILLINGEN PR 5. NOVEMBER:

1 Rolf H Kvassheim, Ski	26
2 Aleks Semakoff, OSS	16
3 Per Ofstad, Fredrikstad	
Leif Øgaard, OSS	
Peter Ilyes, OSS	
Øystein Selnes, Jarl	
Hans P Opdahl, Surnadal	
Stein Jensen, Harstad	15
9 Per Omtvedt, Bergen	
Palmer Salomonsen, Narvik	
Per Hulstad, Kristiansund	
Ole Kopperdal, Hinna	
Heikki Westerinen, Finland	11
osv.	

I turneringene som hittil har vært avviklet, har poengfordelingen vært: 15, 11, 8, 6, 5, 4, 3, 2 og 1.

## GAUSDAL CUP

19-21/8

1 Peter Ilyes Fischer	2098	+38	+30	+2	+3	=4	+5	5½	21,0
2 Aleks Semakoff OSS	2215	+44	+20	-1	+9	+8	+4	5	21,0
3 Morten Trolldalen Skien	2343	+16	+6	+21	-1	=5	+12	4½	21,5
4 Bernt Nordby Fredrikstad		+42	+24	+9	+8	=1	-2	4½	21,5
5 Thor Støre OSS	2072	+45	+31	+7	+21	=3	-1	4½	19,5
6 Harry Wienig Vest-Tyskland		+18	-3	+17	+30	=7	=14	4	19,5
7 John Magnussen Sarpsborg	1867	+36	+19	-5	+11	=6	=10	4	19,5
8 Dag H Sødtholt Langesund	1921	+43	+15	+22	-4	-2	+17	4	19,5
9 Arne Mannerud Eidsvoll	1747	+wo	+28	-4	-2	+21	+22	4	18,5
10 Uno Kjellin Sverige		=23	=27	+26	=19	+16	=7	4	16,5

11 R.Weierød Horten 4 12 R.Kvassheim Ski 4 13 O.Habberstad Eidsvoll 4 14 D.H. Larsen Stjernen 4 15 S.Nordal OSS 3½ 16 J.Aanderaa Trondhjems 3½ 17 J.A.Bjørgvik Moss 3½ 18 S.Olsen Stjernen 3½ 19 O.Ristesund OSS 3 20 O.Øye Nordstrand 3 21 K.-E.Feldite Sverige 3 22 H.Isachsen Molde 3 23 P.Nygård Molde 3 24 S.Nilsen Sarpsborg 3 25 R.Granum Jevnaker 3 26 L.Kverndal Stjernen 3 27 K.Espelund Lillehammer 3 28 H.Karlsen Eidsvoll 3 29 Ø.Carlstensen Nordstrand 3 30 V.Tonebäck Sverige 2½ 31 F.Westerby IÖSS 2½ 32 Y.Dyvi OSS 2½ 33 T.Fyri OSS 2½ 34 R.Andersen CSS 2½ 35 J.E. Fjeld-Pedersen Asker 2½ 36 E.Tenold Eidsvoll 2 37 H.Lind Jarl 2 38 P.B.Bakke Eidsvoll 2 39 J.E.Lund Risør 2 40 R.Michelsen OSS 2 41 J.Templat Lillestrøm 1½ 42 T.G.Kristiansen Sarpsborg 1½ 43 R.W.Tangen Sarpsborg 1½ 44 T.Nyen Asker 1½ 45 P.H.Larsen NSF 1 46 L.Fredheim Sørums

**POLAR CUP**

2-4/9

1	Leif Øgaard IM OSS	2480	+21	+2	+3	=4	+9	+5	5½	22,0
2	Palmer Salomonsen Narvik	1906	+7	-1	+28	+8	+21	+11	5	19,5
3	Kjell Nilsen Bodø	1866	+24	+28	-1	+6	+10	+4	5	19,5
4	Bjarne Jacobsen Bodø	2083	+8	+17	+6	=1	+5	-3	4½	22,5
5	Gunnar Halvorsen Narvik	2064	+13	+26	+15	+9	-4	-1	4	20,0
6	Roy Evensen Harstad	1874	+22	+10	-4	-3	+25	+15	4	18,5
7	Fredrik Lorck Bodø	1819	-2	-21	+12	+30	+17	+16	4	16,0
8	Kjetil Volland Bodø	1919	-4	+30	+29	-2	+24	+14	4	16,0
9	Arnold J Eikrem Jarl		+18	+14	+11	-5	-1	=10	3½	19,5
10	Ivar Brede Lie Grane		+19	-6	+17	+25	-3	=9	3½	18,5

11 E.Holm Bodø 3½ 12 E.Kalkenberg Mo 3½ 13 S.H.Endresen Mo 3½ 14 B.Jacobsen Fauske 3 15 T.Burchard Narvik 3 16 J.Robertsen Bodø 3 17 J.Christensen Mo 3 18 S.Nilssen Fauske 3 19 H.Grimstad Fauske 3 20 A.Breimo Fauske 3 21 S.Thranas Bodø 2½ 22 E.Vembre Bodø 2½ 23 A.G.Larsen Narvik 2½ 24 O.Widnes Bodø 2 25 B.Skagen Bodø 2 26 L.Jacobsen Fauske 2 27 H.Angell Bodø 2 28 K.Kristensen Bodø 1½ 29 R.Johansen Bodø 1½ 30 K.A.Jensen Mo 1½ 31 O.T.Sjule Mo 1 32 I.Henriksen Fauske ½

**RISØR CUP**

30/9-2/10

1	Rolf H Kvassheim Ski	2038	+11	-5	+26	+16	+3	+9	5	19,0
2	Ole Kopperdal Hinna	1783	+21	+35	=4	=5	=10	+11	4½	18,5
3	Arne Haugjord Kristiansand		+33	=14	+15	+20	-1	+19	4½	18,0
4	John A Rørosgaard Hinna	1750	+23	+12	=2	=6	=9	+5	4½	17,5
5	Tom Rob Hinna	1758	+27	+1	=6	=2	+12	-4	4	21,5
6	Jens Rune Dørådal Langesund	1798	+26	+18	=5	=4	=11	=10	4	19,0
7	Tor Egil Førland Arendal	1706	+28	=9	=10	=19	+17	=12	4	17,0
8	Per Oskar Andersen Arendal		-10	+31	+34	-9	+27	+20	4	14,0
9	Roar Lindblom Harstad	1884	+30	=7	=16	+8	=4	-1	3½	21,0
10	Arve Kopperdal Hinna	2068	+8	=16	=7	=13	=2	=6	3½	20,0

11 J.Torkelsen Kr sand 3½ 12 D.H.Sødtholt Langesund 3½ 13 E.Lauritzen Risør 3½ 14 K.Storhaug Hinna 3½ 15 J.E.Lund Risør 3½ 16 S.Nordal OSS 3½ 17 R.Grimersen Skien 3½ 18 O-B.Rekdal Grimstad 3½ 19 R.Weierød Horten 3 20 A.Gudbrandsen Evje 3 21 L.Bjornes Kristiansand 3 22 L.Valle Kristiansand 3 23 G.Gudbrandsen Evje 3 24 F.Braestein Skien 2½ 25 K.Valle ASKO 2½ 26 E.Thorsen Skien 2 27 H.Opsahl Hinna 2 28 T.W.Eriksen Risør 2 29 S.E.Nilsen Kristiansand 2 30 S.Hauge Kristiansand 2 31 K.Nylund Hinna 2 32 T.B.Veggeberg Hinna 2 33 G.Kirkedal Kristiansand 2 34 T.Sætra Risør 1½ 35 F.Strøm Risør 1

**FOSNA CUP**

16-18/9

1	Hans P Opdahl, Surnadal 5 2 Per Hjulstad, Kristiansund 4½ (20,5) 3 Øystein Sande, Volda 4½ (20) 4 Freddy Aamodt, Sarpsborg 4 (17) 5 Karl W Strand, Kristiansund 4 (17) 6 Egil Arne Standal, Volda 3½ (21) 7 Lars Nybrott, Surnadal 3½ (19,5) 8 Tor Olaf Myhre, Arbeidernes 3½ (16) 9 Per Nygård, Molde 3 (17,5)		10 Ø.Ludvigsen Kristiansund 3 11 U. Narverud Ålesund 3 12 T.Kallset Krsund 3 13 T.I.Bratteteig Bergen 3 14 Ø. Brunvoll Molde 3 15 G.Brandt Bæ Krsund 3 16 B.Brunvoll Molde 2½ 17 R.Røsand Krsund 2½ 18 H.Isacsen Molde 2½ 19 K.Hafskjær Molde 2 20 J.Stavik Molde 2 21 Ø.Stavrum 1
---	---	--	--

**grense-treffen**

1 Øystein Selnes, Jarl 5½ 2 Rolf H Kvassheim, Ski 5 3 Brynjars Høgsnes, Steinkjer 4 Odd Barroch, Meråker 3½ (18,5) 5 Frank Hovde, Steinkjer 3½	(18) 6 Kjell Selbekk, Meråker 3½ (15) 7 Tor Olaf Myhre, Arbeidernes 3 (20,5) 8 Henning Wadd Hermansen, ASKO 3 (18)
	forts. neste side

21-23/10

Svein Michelsen:

## Det 1. internasjonale sveitsiske junior mesterskap

ble spilt i Ovronnaz i tiden 23-31 juli. Turneringen ble arrangert over 9 runder Monrad, Sveitsersystem selvfølgelig. Ovronnaz viste seg å være en liten landsby (høyde 1400 m) i typisk alpeterreng, noe som umuliggjorde alle former for ballspill.

Utrolig nok hadde arrangørene også greid å stable på beina en piketurnering! som foregikk samtidig - absolutt et eksempel til etterfølgelse i Norge?!

30 spillere fra 12 nasjoner deltok i seansen, og den opprakte Andrew D Martin (2420!) var klar forhåndsfavoritt med Carl-Magnus Björk, Sverige, Endre Vegh, Ungarn, samt Jens Ove Fries Nielsen som outsidere.

Men turneringen begynte svært overraskende ved at engelsmannen, til stor forbauselse både for arrangørene og ham selv, måtte strekke våpen i de to første rundene. For de andre favorittene gikk livet sin vante gang, og Björk plukket uforstyrret 5 strake. Vegh og Fries Nielsen fulgte hakk i hel, men etter 6. runde fikk ungareren jernstøtte og falt av lasset. Derimot kom to sveitsere snikende opp fra det store intet. Da kampgnyet stilnet av, viste det seg at Björk hadde stukket av med førstepremien, foran Neuenchwander, Sveits og Fries Nielsen. Andrew Martin kom i en kjempespurt og tok 4. plassen.

Undertegnede, som kom rett fra et Bergensopphold der både bilen og mesterskapsforhåpningene fikk seg en stjernesmell, hadde på langt nær slike ambisjoner, og begynte turneringen på en svart lite sensasjonell måte, nemlig med å tape. Posisjonelle feilvurderinger og horrible feiltrekk hørte til dagens orden, men jeg greide å spille meg litt opp, og endte til slutt på en 14. plass.

Samme helg som "Grense-treffen" ble også KALOTURNERINGEN avspilt i Hammarfest med tildels storfin deltagelse. Femkløveret (i kvalitetsrekkefølge) Stein Jensen, Harstad, GM Heikki Westerinen, Finland, Knut Jørn Helmers, Stjernen, Bjørn Heggheim og Aleks Semakoff, OSS tok 4½ poeng av 6. Vi kommer tilbake med referat og komplette resultater i neste nummer.

Probst, Sveits 5½ 6 Endre Vegh, Ungarn 5½ ... 14 Svein Michelsen, Norge 4½

Hvit: Svein Michelsen

Svart: Steward Griscom, Sveits

FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sd2 Sc6?!

Noe tvilsomt, alternativene var 3 - Sf6 og - c5.

4 Sgf3 Sf6 5 e5 Sfd7 6 c3?!

Mindreverdig i forhold til 6 Sb3, men i runden før var jeg nettopp blitt knust i en lang teoretisk variant og ville derfor ut av allfarvei.

6 - Le7?!

6 - f6! utligner med en gang.

7 Ld3 f6 8 exf6 Lxf6 9 0-0 e5?

Nå får hvit sjansen til å angripe den sveiske svarte kongestilling.

10 dxe5 Sdxe5 11 Sxe5 Sxe5 12 Tel 0-0 Tvnget, men svart blir nå offer for et enkelt angrep.

13 Txe5! Lxe5 14 Dh5 Te8

Hva ellers?

15 Lxh7+ Kf8 16 Lg6 Te6 17 Sf3 Lf6 18 Le3

Truer matt eller dronningtap.

18 - b6 19 Sd4

Hvit mobiliserer stadig med tempo.

19 - Lxd4 20 Lxd4 Txg6

Bitter nødvendighet.

21 Dxg6 Dd7 22 Tel Lb7 23 Dh7! 1-0

Det finnes ikke lenger forsvar mot truselen Tel-e3-f3.

forts. fra side 12

9 Roar Hollås, Steinkjer 3 (15)

10 I.B.Lie Grane 2½ 11 F.A.Larsen Arbeidernes 2½ 12 S.Brækken Meråker 2½ 13 A.O.Trana Steinkjer 2 14 John Husås Meråker 2 15 Olaf Brendhaug Meråker 2 16 J.Krogstad Meråker 0



TREKK  
TIL OSS  
OG  
TREFF

**MIKALSEN Våpen & Sport**



DITT VALG

**VÅPEN og VÅPENUTSTYR**

Tlf. 343 – Drangedal

## Sverige vant i Glücksborg

ved Knut Jørjan Helmers

"Sekslandskampen" ble ikke noen kopi av fjorårets for Norges vedkommende. For det første var det ingen som spilte opp mot sitt beste, og for det andre var turneringen adskillig hardere i år med en stormester og ni internasjonale mestre. Øgaard fikk en smell allerede i første runde mot Ornstein, idet han i klart vunnet stilling satte bort offiser. Dette virket nok inn på hans spill i resten av turneringen. Undertegnede begynte også med skygge-lue og solbriller, men slapp med skrekken. T. Wibe spilte som vanlig skarpt og oppfinsomt, men var ved et tilfelle rammet av sjakkblindhet. Det kostet nok et poeng. På 4. bord spilte Ragnar "Svenskdödar" Hoen ingen stor turnering, men i første runde mot Sverige fikk vi se et typisk Ragnar-parti. Et par Ragnar-show i tidsnød fikk vi også med oss.

På damebordet ble det ikke mange poeng denne gangen, og det må åpningsteorien ta mye av skylden for, tilsammen med spille treningen. På juniorbordet hadde vi regnet med å få inn noen poeng, men ei denne gang. For Hegghems vedkommende gjelder det absolutt å "kjenne åpningene", og det gjorde han ikke. Nå skal det sies at "juniorene" (aldersgrense 25 år) i år var uhyre sterke, bl.a. Tom Wedberg (nr.4 i SM) og A.Pyhälä (delt 1.plass i det åpne finske).

Til slutt må nevnes en uhyggelig båttur til Fredrikshavn (hvorfor ikke til København?) som kostet oss minst 2½ poeng. Den satt lenge i kroppen. Og på hjemreisen måtte vi selv kjøpe oss ut av slummen (les: lugaren) for å få en seng å sove i.

1. Sverige	3	4,5	4,5	4	3,5	19,5
2. Vest-Tyskland	3	3,5	3	3	3,5	16
3. Danmark	1,5	2,5	4	3	4,5	15,5
4. Island	1,5	3	2	4,5	4,5	15,5
5. Norge	2	3	3	1,5	3	12,5
6. Finland	2,5	2,5	1,5	1,5	3	11

## RESULTATENE

Norge - Sverige	2 - 4
Øgaard - Axel Ornstein IM	0 - 1
Helmers - Konstanty Kaiszauri IM	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Wibe - Börje Jansson	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Hoen - Bengt Hammar	1 - 0
Klingen - Jolanta Dahlin	0 - 1
Hegheim - Tom Wedberg	0 - 1
Danmark - Norge	3 - 3
Ulrik Rath - Øgaard	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Erling Mortensen - Helmers	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Erik Bang - Wibe	0 - 1
Leif S. Kristensen - Hoen	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Nina Höjberg - Klingen	1 - 0
Erik Pedersen - Hegheim	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Norge - Island	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Øgaard - Guðmundur Sigurjonsson GM	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Helmers - Ingí R Johannsson IM	1 - 0
Wibe - Helgi Olafsson	0 - 1
Hoen - Ingvar Asmundsson	0 - 1
Klingen - Thraindsdóttir	0 - 1
Hegheim - Jonas P Erlingsson	0 - 1
Vest-Tyskland - Norge	3 - 3
Jürgen Dueball IM - Øgaard	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Mathias Gerusel IM - Helmers	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
O. Borik - Wibe	1 - 0
Johannes Eising IM - Hoen	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Berglitz - Klingen	0 - 1
B. Feustel - Hegheim	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Norge - Finland	3 - 3
Øgaard - Yrjö Rantanen IM	1 - 0
Helmers - Eero Raaste	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Wibe - Kaj Kivipelto	1 - 0
Hoen - Thomas Ristöja	$\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$
Klingen - Sirkka-Liisa Vuorenpanä	0 - 1
Hegheim - Antti Pyhälä	0 - 1

Hvit: Ingí R. Johannsson, Island

Svart: Knut Jørjan Helmers

DRONNINGINDISK

1 c4 Sf6 2 Sc3 e6 3 Sf3  
I første runde spilte Kaiszauri 3 e4 mot meg, men fikk ingen fordel.  
3 - b6 4 g3 Lb7 5 Lg2 Le7 6 0-0 0-0 7  
d4 Se4 8 Dc2 Sxc3 9 Dxc3 c5 10 b3  
Sande spilte 10 Td1, Harestad 10 Dc2

(se NSb 4/77, side 14), så nå er det ikke så mye å velge i.

10 - Lf6!

Skarpt. Det rolige 10 - d6 kan også spilles, men jeg spiller på vinst.

11 Lb2 cxd4 12 Sxd4 Lxg2 13 Kxg2 d5!  
I partiet Pomar-Spasskij, Havanna 1966, skjedde 13 - Sc6 14 Dd2 Lxd4 15 Lxd4 d5!, med likt spill.

14 Tad1 dxc4 15 Dxc4 Dc8 16 Tc1  
I partiet Pomar-Karpov 1977 ble det spilt 16 Dxc8 Txc8 17 e4 Sa6 og svart sto litt bedre.  
16 - Db7+!

På 16 - Sa6 kan følge 17 Sc6 Sc5 18 Lxf6 Dxc6+ 19 f3 gxf6 20 b4 Tac8 21 Dg4+ Kh8 22 bxc5 bxc5 23 Dh4 e5 24 Txc5 med likt spill.

17 f3 Sa6 18 e4 Tf8

Bindingen av Sd4 er ytterst ubehagelig.  
19 Tcd1 Td7!

Doblingen i d-linja framtvinger nå e4-e5, hvoretter hvits løper hemmes av sin egen bonde.

20 De2

På 20 Td2?? Tad8 21 Tfd1 følger e5.  
20 - Tad8 21 e5 Le7 22 Sc2 Sb4! 23 Sxb4 Lxb4

Truer 24 - Td2.

24 Txd7 Dxd7 25 Tc1

Med remistilbud, men svart har nå klar fordel pga. bedre løper og at han be-hersker d-linja.

25 - h5!

Muligens er 25 - h6 bedre.

26 Tc2

Med ideen 27 Lc3 og 28 Td2.

26 - Lc5! 27 Lc3

På 27 Lc1 følger Dd4!

27 - Dd3 28 Dxd3 Txd3 29 b4 Le3! 30

Kf1 Td5 31 Lel g5!

På 31 - Txe5 følger 32 Tc8+ Kh7 33 Tc7. Trekket isolerer også bonden på e5 og muliggjør Kg7-g6-f5 fulgt av g4, og jeg trenger inn i stillingen.

32 Tc7 b5 33 Tb7 Kg7 34 Lf2

Stillingen er nå trolig tapt for hvit.  
34 - Lxf2 35 Kxf2 a6! 36 a4(?) bxa4 37

Tc7

På Ta7 følger 37 - a5!

37 - a5 38 b5 Txb5 39 Tc4 Txe5 40 Txa4 Kg6 41 h4 gxh4? 42 Txh4

Svarts h-bonde er nå svak.

42 - Tb5

Hengeparti. Stillingen er selvfølgelig vunnet for svart, men det er ikke helt elementært grunnet 41 - gxh4? Svarts enkle plan er å spille kongen til dronningfløyen og løpe med a-bonden.

43 Ta4

Før å hindre 43 - Tb4.

43 - Kf6 44 Ke3 Ke7 45 Tc4 Tb3+  
På 45 - Kd6 kommer 46 Tc8.  
46 Kf2 Tb7 47 Ta4 Tb5  
Kanskje er 47 - Ta7 bedre.  
48 Ke3 Kd6 49 Tc4! Tc5 50 Tf4 f5!?  
Dette hadde jeg analysert, men kanskje er 50 - Tf5 bedre.  
51 Th4 Tc3+ 52 Ke2 Tc2+ 53 Ke3 Tc3+ 53  
Ke2 Tc2+ 55 Ke3 Tg2 56 Kf4 a4  
Ifølge Hoen vinner 54 - e5+ enklere.  
57 Txh5 a3 58 Th8 a2 59 Ta8 Kd5?  
59 - Kc5 er ett tempo bedre.  
60 Ta4!  
Festlig er 60 g4 Kd4! 61 gxf5 e5+matt.  
60 - Kc5 61 g4 Kb5 62 Ta8 f4xg4 63 fxg4  
Kb4 64 Kf3 Tc2 65 Kf4 Tc4+ 66 Ke3 Kb3  
Kommentarer ved KJH. 0 - 1

Hvit: Bengt Hammar, Sverige

Svart: Ragnar Hoen

SPANSK PARTI

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 La4 Sf6 5  
0-0 Le7 6 Tel b5 7 Lb3 0-0 8 c3 d5!?  
Marshall - trekket, ideen er at svart skal få utviklingsforsprang for den ofrede sentrumsbonden - og at det press som etter hvert vil komme mot hvits kongestilling fullt ut kompenserer minusbonden.

9 exd5 Sxd5 10 Sxe5 Sxe5 11 Txe5 c6  
Her er alternativet 11 - Sf6, men tekstrekket er mer vanlig.

12 Tel Ld6 13 g3!

Bobby Fischers trekk som sikter på å demme opp for kongeangrepet som vil komme etter Dh4 - og som var ideen bak Marshalls bondeoffer. Fischer har kommet med forsterkninger i varianten, og etter hans mening har hvit intet å frykte ved riktig spill.

13 - Df6

Fischer anbefaler som det beste 13 - Dd7 14 d4 Dh3, men jeg forkastet hovedvarianten siden min motstander er svensk postsjakkmaster og vel var innforstått med nyheter i Marshall.

14 d4 Lh3 15 Sd2 Tae8 16 Se4 Df5

Nå går ikke 17 Sxd6?? pga. Df3!!

Springeren må dekkes, og jeg truer bl. a. Lg4, Lf3 osv.

17 f3 Lb8 18 Ld2 Dg6 19 Lc2 Lf5

Ikke 19 f5 på grunn av Sg5:

20 De2 h5!

Kongeangrepet må settes i gang så fort som mulig. Samtidig skaffer jeg luft for kongen og eliminerer mattrusel på åttende raden.

21 Dg2! Te6 22 a4

Hvits sjanser ligger i åpen a-linje og at tåret bryter inn via 6, 7 eller 8

raden.

22 - Tfe8 23 axb5 axb5 24 b3

Planlegger å fordrive svarts springer med c3-c4 fra den viktige og strategiske plass på feltet d5.

24 - Lc7! 25 Khl

Nå gikk ikke 25 c4? Lb6! 26 cxd5 cxd5! og vinner minst tilbake bonden, og forsterker stillingen.

25 - Lb6 26 b4

Nødvendig, ellers spiller jeg b4 med fordel.

26 - Lc7 27 Ld3 Kh8 28 Df1 Ld6

Hindrer springeren i å komme til c5.

29 Tac1

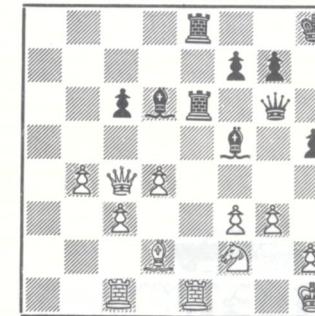
Ikke 29 Sxc6 på grunn av Lxd3.

29 - Sb6 30 Sf2 Sc4!

Et sterkt trekk som truer med å lamme den hvite stillingen fullstendig. Hvit er nødt til å bytte ut sin sterke hvidgående løper.

31 Lxc4 bxc4 32 Dxc4?

Derved vant hvit en bonde til, men denne bonden var tabu - en bonde som han ikke under noen omstendigheter måtte røre. Avbytte av begge tårnene hadde nok muligens holdt stillingen en stund, men ikke tekstrekket.



32 - Lxg3!!

Som lyn fra klar himmel kommer løperofferet i tråd med Marshalls ide. Den hvite stillingen er begynt å vakle under presset og gode trekk er blitt en manglavare i øyeblinket. Nå er hvits dronning ute av spill og kongen i allvorlige vanskeligheter.

33 Tgl

Hvit kan ikke ta løperen pga. Dxg3 og dobbeltruselen Dxf2 og Dh4+ fulgt av Tg6+.

33 - h4!

Trekket som muliggjør kombinasjonen.

34 Df1

Hvit kan fortsatt ikke slå på g3.

34 - Dh5

# Sjakkens Venner

er en støtteorganisasjon for Norges Sjakkforbund. Vårt formål er å skaffe midler til internasjonale turneringer i Norge og støtte opp om norsk representasjon i utlandet.

I tiden som kommer står en rekke pengekrevede arrangement på programmet. 1978 er olympiaår, og OL finner sted i Buenos Aires, Argentina. Vi satser på å delta til tross for en lang og kostbar reise. I 1979 er det Norges tur til å arrangere "Den nordiske 6-landskampen", hvor vi alltid har deltatt og nydt godt av andre nasjoners gjestfrihet. En rekke utenlandsrepresentasjoner er også akseptert, såvel på senior som på juniorsiden.

Alt dette koster penger. "Sjakkens Venner" starter derfor på en vervekampanje, og vi ber alle sjakkinteresserte om å tre støtende til. Alle klubber vil få tilsendt medlemskort og vi håper disse vil bli godt mottatt. Den klubb som i forhold til sitt medlemstall betaler høyest medlemsavgift til "SV", vil bli premiert.

Medlemsskap koster kr.50,- pluss det sjakkentusiaste og lommebok måtte tillate. Livsviktig medlemskap kan tegnes for kr.500-. Formann i "SV" er Arnold J. Eikrem.

Se forørig rundskriv til klubbe-ne om denne sak. La mottoet bli:

STØTT OPP OM  
"SJAKKENS VENNER" 1977/78  
Boks 795, 7001 Trondheim  
Bankgiro: 8601.2060647

Presset øker.

35 Sg4 Te2 36 Tg2 Lxg4

Den siste forsvarskanse faller og sluttet nærmer seg raskt.

37 f4xg4 Dxg4 38 hxg3 Txg2 39 Dxg2 Te2  
40 Df1 hxg3 0 - 1

Kommentarer ved Ragnar Hoen.



Også turister som ikke spiller sjakk  
er velkommen til oss med sine  
bankforretninger!

**NORE SPAREBANK**

3630 Rødberg. Tlf. (034) 41 144 - 41 265

**Gjemsó**



**AUTOMOBILFORRETNINGÅ**

Ulefossveien 20 - 3700 Skien - Tlf. (035) 23448.

Ulefossveien 20 - 3700 Skien  
Tlf. (035) 23 448



## LITTERATUR

Bent Larsen:

Lærebok i sjakk

Oversatt av Jan Petter Varner

Forord av André Bjerke

Danskene har kunnet prise seg lykkelige over å ha Jens Enevoldsen og ikke minst Bent Larsen som nasjonens sjakpedagoger og skribenter. De har også blitt lest i Norge - det skulle bare mangle (dansk språk er som kjent et meget lite hinder). Men uansett viser det seg at norske bokhandlere helst tar inn de bøkene som finnes på norsk - og uten nærmere kvalitetsvurdering. Derfor gledelig at Dreyers forlag nå kaster seg over Bent Larsens litterære produksjon. Som underholdende læremester i sjakk er Larsen, såvidt vi vet, uovertruffen.

"Lærebok i sjakk" er utpreget systematisk. Den starter med 64 ruter, men når forbausende langt på 120 sider, uten å bli overfladisk eller springende. Lettfordøyelig er boka ikke. Den omhandler f.eks. en rekke grunnleggende sluttspill, som må falte vanskelige for begynneren. Men så skal man heller ikke utgi sjakkspillet for å være enkelt.

"Lærebok i sjakk" må være suveren som en første innføring i sjakkspillets problemer og skjønnhet. Men vi vil først og fremst anbefale den for ungdom og voksne. For barn under f.eks. 14 år kan den i all sin vakre logikk likevel virke "tung".

ØB.

## BATSFORD

William R Hartston:

Benoni

Batsford Algebraic Chess Openings har hittil markert seg med bøker av høy kvalitet, og Hartstons Benoni gjør ikke skam på serien. Tvert imot; den er en av de aller beste, med oversiktlig inndeling av stoffet, ferske partier i variantnettet og instruktive forklaringer på ideene som ligger bak. Boken omhandler Moderne Benoni (1 d4 Sf6 2 c4 c5 3 d5 e6), Tsjekkisk Benoni (1 d4 Sf6 2 c4 c5 3 d5 e5 med 1øperut-

vikling til e7) og ellers alle tenkelige og utenkelige typer (med unntak av Benkögambit).

SGM.

T.D.Harding:

Spanish (Ruy Lopez): Marshall

Nok ei bok i samme serie. Marshallgambiten (1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 La4 Sf6 5 0-0 Le7 6 Tel b5 7 Lb3 0-0 8 c3 d5!?) er stadig et aktuelt kampåpen. Boka omfatter derfor også forskjellige "Anti-Marshall"-systemer i hvits 8. trekk (8 a4, 8 d4, 8 h3 osv), foruten den originale Trajković-varianten (7 - Lb7). En gullgruve for interesserte!

ØB.

David Bronstein:

200 Open Games

Bronstein ruver i etterkrigssjakkene - f.eks. 12-12 mot Botvinnik i 1951. I denne boka viser han seg også som en skrivekunstens artist. Her finnes 200 av hans egne partier, hvorav mange remiser og tap og alle med åpningstrekkene 1 e4 e5. Rundt hvert parti har han spunnet et inspirerende innledning. Vi merker oss det kjente Bronstein-Ernst Rojahn, Moskva-OL 1956 (1-0).

ØB.

Resultat for A-finalen i Student-VM i Mexico City i august: 1 Sovjet 25 2 Cuba 22½ 3 England 16½ 4 USA 15½ 5 Polen 14½ 6 Brasil 14 7 Venezuela 12½ 8 Vest-Tyskland 12½ 9 Mexico 11 Ingen overraskelse at Sovjets stjernelag vant (Romanisjin, Vaganjan, Dorfman, Beljavskij, Mihalktsjisjin og Makaritsjev), mer bemerkelsesverdig er Cubas klare annenplass. På grunn av reiseutgiftene var det få europeiske lag som deltok, og ingen nordiske.

Norske sjakkspillere er også på flyttfot. I løpet av sommeren vet vi at tidligere to ganger norgesmester Paul Svendeborg har flyttet fra sin hjemby Narvik til Bergenstraktene. Gunnar Johnsen har lagt ned sitt advokatkontor i Kirkenes til fordel for jobb i Tromsbanen i Tromsø. Journalist Torger Strand har flyttet seg fra Kristiansund til Levanger. Vi tar også med vår nye IM Terje Wibe selv om han bare har skiftet klubb, fra Sjakklubben "Fischer" til Nordstrand Sjakklubb.



GÅR DU I TANKER OM Å SKAFFE DEG BÅT ELLER MOTOR.....

**BESØK**

DISTRIKTETS BÅTSENTER

# MOTOR-SENTER A/S

KONGENSGT. 18 - TLF. (035) 27 060

SKIEN

MOTORER - BÅTER - BÅTUTSTYR - MOTORSAGER - BATTERIER  
ERFARNE VERKSTEDFOLK - GODT DELELAGER - LANG ERFARING



Fra grunn til tak inne eller ute - De får alt hos oss!

**Johan Jeremiassen a.s**

Løvenskioldsgrt. 6 - Porsgrunn  
Tlf. (035) 54 052

**Evensen Bygg**

Hølbergsgt. 14 - Skien  
Tlf. (035) 23 655

**Bjarnason Bygg**

Heddalsvn. 41 - Notodden  
Tlf. (036) 12 011



## debatt

Det ser ut til å ha blitt fart i leserne våre igjen, noe vi naturligvis setter pris på. Også norsk sjakk har godt av meningsutvekslinger. Men ikke minst til dem som vil svare dagens "utfordrere": Forsøk å skrive kort og greit. Vi må forbeholde oss retten til eventuelt å forkorte.

### ALVORLIG TALT

Det er to ting som bør påtales i norsk sjakk:

#### 1. Røyking

Røyking representerer en enorm helsefare, og et stort ubehag for de som utsettes for den. I tråd med det enstemmige kongressvedtak om røykeforbud under NM, vil jeg peke på at en rekke klubber også har vedtatt tilsvarende forbud for sine turneringer. Det kan ikke være tvil om hvordan sjakkfolket ser på dette spørsmålet, og det skulle være mulig å gå enda lengre. Jeg vil oppfordre Forbundet til å innføre røykeforbud også ved sine øvrige åpne turneringer. Andre som arrangerer åpne turneringer bør også følge opp. Ved de avstemmingene som har vært foretatt, har det meg bekjent nesten ikke forekommet protester fra de røykende. Ikke bare skjønner de at slaget er tapt fordi de er i mindretall, men deres sak er jo så dårlig at det simpelthen ikke finnes noe forsvar.

Røyken har vært en svøpe som har ledet sjakkmiljøet og diskreditert det blant folk med sunn livsstil. I denne forbindelse må også nevnes bestrebelsene for å få sjakk betraktet som idrett, eller få økt offentlig anerkjennelse på annet grunnlag. Det trengs ytterligere utlufting i våre egne kretser (og klubber)!

#### 2. Premier

Ikke bare i internasjonale turneringer, men også i våre mange åpne amatørturer, er det store summer som i løpet av året går inn i premiepotten. På denne bakgrunn er det på tide å manne til noe større omhu i forvaltningen av disse verdier. Altfor ofte ser vi at arrangører kjøper pokaler og lignende unødig skrammel, eller "bruks-

gjenstander" som mixmasterer, barbermaskiner osv. som har det til felles at mottageren ikke har bruk for dem. En gang mottok jeg en øks i premie, og klarte i all stillhet å få arrangøren til å ta den i bytte mot at jeg fikk velge en teoribok, som jeg anså som et mer tjenlig middel til å kviste motstandere.

Jeg har erfaring for at folk ikke engang gider avhente premiene sine når det dreier seg om slike gjenstander. Fra mitt virke i styre og stell kjenner jeg til at uavhendte plaketter blir omgravert og benyttet om igjen. Er det ikke på tide med litt større fornuft i dette spørsmål?

Den beste premiering er penger, hvorved nytteverden uavkortet overføres til mottageren. Slik vil mange få et nytig tilskudd til sine utgifter i forbindelse med sjakken. Dersom en ikke ønsker å anvende penger, er uttak i "Sjakkutsalget" et brukbart alternativ. Her er det stor sannsynlighet for at hver enkelt skal bli fornøyd, og en støtter også Forbundets virksomhet.

Valg av premie må bestemmes ut fra hva mottageren er tjent med, og ikke av arrangørenes tradisjonelle forestilling om hvordan en premie skal se ut.

Odd Ristesund

## SØR-AFRIKA

I § 1 i NSF's lover heter det bl.a.  
"Forbundet er upolitisk.....".

På FIDE's kongress i 1974 stemte Norge for Sør-Afrikas og Rhodesias medlemskap i FIDE. Etter dette tok jeg opp i forbundsstyret spørsmålet om fortolkningen av "upolitisk". Jeg fikk da tilslutning til at i de tilfeller der Norges offisielle politikk og FN's var sammenfallende (samt Idrettsforbundet) er det klart hva som er det mest "upolitiske".

Formuleringen i våre lover er uehdig - den burde heller fastslått at "NSF er partipolitisk uavhengig, og skal ikke gi sin støtte til eller knytte seg til noen politisk retning". Å være politisk "impotent" er en klar politisk holdning, og vil gi politiske konsekvenser.

De sør-afrikanske organisasjoner som tar avstand fra raseskillet anmøder

den øvrige verden om at Sør-Afrika blir boikottet når det gjelder sport, utdanning og kultur. Det sør-africanske sjakkforbundet er en del av apartheid-systemet. Det blir påstått at fargeide går god for det sør-africanske sjakkforbundet (og andre organisasjoner) - Hitler kunne i 1942 få jøder til å stå fram og bekrefte at jøder ikke ble undertrykket og forfulgt i Tyskland.

Som kjent er samtlige seriøse norske partier - fra SV til Høyre - for at alle former for samarbeide med Rhodesia og Sør-Afrika, når det gjelder sport, utdanning og kultur, skal boikottes.

Det er derfor å håpe at Norges Sjakkforbund for fremtiden holder seg til det mest "upolitiske" (for å bruke et slik uttrykk) og stemmer mot medlemskap i FIDE for et Rhodesia og et Sør-Afrika med apartheid-regime; og ikke som ved årets FIDE-kongress - å støtte disse landenes medlemsskap. Nå ble de heldigvis likevel ikke medlemmer.

Widar J Fossum

PS.  
"Saksinformasjon" til Fossums innlegg finnes på side i dette NSb.

Red.

## ARGENTINA

Norges Sjakkforbund har, med økonomisk forbehold, bestemt seg for å delta i neste års OL i Argentina, leser jeg i et "cirkulære-brev" fra forbundet. Det skulle vel også bare mangle? NSF har stoltet upolitiske tradisjoner, og dei argentinske "sikkerhetsstyrker" sørger nok for at Caissa sine riddere unngår ubehagelige episoder. Det finnes et bra budsjett for slike aktiviteter, så det blir nok en rest igjen etter fotball-VM.

- Har det fakt vært "upolitiske" forbundsstyre inn at sjakk-OL er et propagandaarrangement?

- Har det fakt det samme forbundsstyre inn at Argentina har et av dei råtneste fascistregima som finnes for tida?

- Har det fakt forbundsstyret inn hvorfor det "forsvinner" tusenvis av mennesker i Argentina hvert år, ja hver måned?

- Eller ser en på disse fakta som uinteressante?

- Går det en å få opp øynene for at norsk deltagelse i Argentina er ei

politisk svært betent handling?

Det dreier seg ikke om å ta politisk standpunkt eller ei. Det dreier seg om hvilket politisk standpunkt en skal ta. Det finnes noe som heter solidaritet, som sjakkspillere faktisk også har mulighet for å vise.

La oss støtte det argentinske folket - ikke juntaen, og trekke oss fra denne forestillinga!

Og til dei spillerne som eventuelt måtte reise: "Arrangørene vil bekoste opphold og lommepenger", står det. Har noen hørt snakk om Judaspenger?

- takknemlig for reaksjoner...!

Dag Orseth

## Dementi

Det medfører ikke riktighet, som vi skrev på side 43 i forrige nummer, at Terje Wibe har vært målvakt i de årlege fotballkampene under NM. Han har spilt ute på banen, fortrinnsvis i løperrekka. Ikke annet enn logisk; vi kjenner naturligvis Wibe som en sterk angrepsspiller!

Den akrobatiske målmannen vi tenkte på, må ha vært Johan Fredrik Næser - juniormester (i sjakk) i 1971.

## Korrigering

Noen av våre observante leserer har gjort oss oppmerksom på at postsjakkverdensmesteren Jakow Estrin må være feilinformert om partiet Sznapik-Ribli, Skopje 1972 (se NSb 3/77, side 8). Sznapik spilte nemlig 15 Lg5+! Det fulgte 15 - hgx5 16 Sxg5 d5! 17 Sxd5+? (Ribli) Lxd5 18 Dxd5 De8 19 Tad1 Th6 20 f4 Tb5! og svart fikk fordel, men partiet endte remis. 17 exd5 er sant nok mye bedre, som også Ribli påpekt i sine kommentarer i Informator nr.14.

## Rett skal være rett

Vi brakte en feilaktig melding i forrige nummer om juniormesteren Anders Klettes score i ECI-turneringen i Eeklo, Belgia i sommer. Det riktige er at han tok 4 poeng av 9 og ble nr.18 av 26 deltagere. Turneringen var forøvrig jevnspilt og ble vunnet av jugoslaven Darko Supancic med 6½ poeng.

# Førsteråden



ORGAN FOR NORGE SJAKKFORBUNDS UNGDOM

NR. 4 1977

## «Sjakkiaden» fortsetter

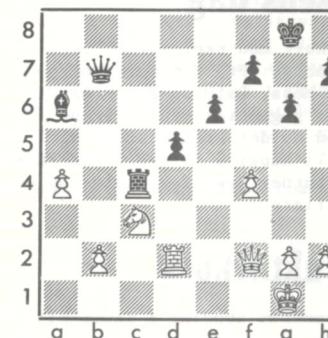
### KONKURRANSE FOR ALLE SKOLESJAKKSPILLERE

Bli med i "Sjakkiaden 1977". Mange flotte premier hver gang, og noe ekstra fint til den som er best etter tre konkurranser. Diskuter oppgavene med skolekamerater, læreren din eller andre kjente. Send inn svarene du kommer fram til, så snart som mulig.

### ANDRE OMGANG

#### Oppgave 1.

Her sitter du på plassen til selveste Bobby Fischer! Han hadde denne stilingen som svart i en turnering i 1962. Hvilket trekk tror du Fischer gjorde? Svart trekker. (3 poeng for riktig løsning)



#### Oppgave 2.

Hva står det her: ORAGPEGENN

Hvis du bytter om på disse bokstavene får du et kjent sjakkuttrykk. Hvilket? (2 poeng)

#### Oppgave 3.



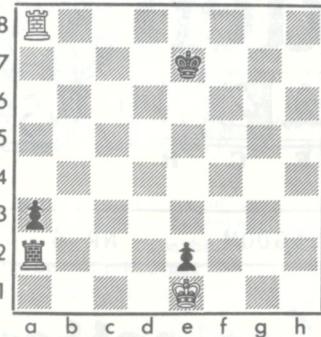
Dette er tegningen av en av de beste sjakkspillerne i vår tid. Hva heter han og hvilket land kommer han fra? (2 poeng)

Norges Sjakkforbunds Ungdom  
Postboks 827, Sentrum, Oslo 1

Postgiro: 2037349  
Bankgiro: 1609.28.39404

Formann: Trygve Waage,  
Åsengata 4 D, Oslo 4  
Tlf. privat (02) 15.47.39

Oppgave 4.



Svart er i trekket. Hva blir resultatet av partiet? Skriv opp trekkene.  
(4 poeng)

Oppgave 5.

- a) Hva er første trekk i den åpningen som gjerne kalles "Larsens åpning"?  
(2 poeng)
- b) Hvem er denne Larsen som har fått en åpning oppkalt etter seg? (2 poeng)

Ja, denne gangen var det sikkert en del å spekulere på. Men vi er helt sikre på at skolesjakkspillere i Norge er flinke nok til å løse disse oppgavene, - bare dere virkelig vil.

Svarene må denne gang være oss i hende innen 20. desember.

Vennlig hilsen

FØRSTERADEN

Boks 827, Sentrum  
Oslo 1

Husk å merke konvolutten "Sjakkiaden 1977", og glem ikke å skrive navn, adresse, skole og alder i brevet ditt.

## MANGE RIKTIGE SVAR

Overraskende mange klarte alle oppgavene i "Sjakkiaden nr.1". Den høyest mulige poengsum var 14, og alle som fikk 14 poeng deler nå ledelsen i konkurransen. Vinneren - "Sjakkiademester 1977" - kårer vi først etter denne og en konkuranse til.

Vi har blant de riktige løsningene trukket ut følgende vinnere:

1. premie: Knut Kjetil Møen  
Bakkemoen, 4660 Evje  
Gratulerer! Knut Kjetil får tilsendt en "forundringspakke" som inneholder en sjakkbok, et reisesjakkspill, et fint jakkemerke og diplom.

De andre premiene, som består av reisesjakkspill og sjakkblader, går til: Tore Viste, Lalla Carlsensgt. 8, 4000 Stavanger, Per Egil Rage, Markvn. 31 b, 4030 Hinna, Paul Bø, Fjellvegen 9, 6100 Volda, Morten S.Nilsen, Plogvn. 20, Oslo 6 og Torbjørn Norland, Sivblomvn. 13, 4000 Stavanger.

### VAULEN SKOLE PÅ TOPP:

Fra Vaulen skole i Stavanger fikk vi 6 helt riktige svar og fra Kvaleberg skole i samme by 5 riktige. Også Evje barneskole ligger bra an.

### LØSNINGER:

Oppgave 1: 1 Telxe6+ f7xe6 2 Ld3xg6+ matt.

Oppgave 2: Nimzowitsch.

Oppgave 3: Eksverdensmester Boris Spasskij som kommer fra Sovjet.

Oppgave 4: a) Hvit vinner etter 1 Sd2-f1 h3-h2 2 Sf1-g3+matt.

b) Remis: 1 - h3-h2.

Oppgave 5: a) Caro-Kann b) Bonde e7.



Spenningen stiger! Hvem blir "Sjakkia-demester 1977"? Kanskje blir det deg?

## Sjakkens dag

ble markert med skolesjakk flere steder i landet. Fra Finnmark, Bergen, Larvik, Moss, Oslo og Skien er det meldt om gigantiske turneringer. Og Buskerud holder kretsmesterskap i disse dager. Vi håper å få inn flere rapporter om turneringer for skole- og ungdomsspillere.

## Instruktørkurs

er i november avholdt i Kautokeino og Skien, - visstnok også i Vestfold.

# Da Norge tok gull

Nordisk mesterskap i lagsjakk for ungdomsskoler ble i år arrangert av Sveriges Schachförbunds ungdomskomite, med generalen "himself", Lars Bäckström som turneringsleder. Turneringen ble avviklet i badebyen Motala. Det norske laget ble innkvartert i et gammelt koselig lite hus ca. 50 m fra innsjøen Vättern.

Turneringen ble direkte beinhard etter at Island i siste liten meldte sin ankomst. Dette betyddet at lag fra følgende land deltok: Island, Finland, Danmark, Sverige og Norge. Sverige fikk p.g.a. oddetall lov til å stille med to lag, og den stedlige arrangøren fikk på kort varsel stablet et lag på beina.

Høyland ungdomsskole ankom Motala torsdag ettermiddag etter en lang og slit-som togreise. Men humøret steg fort, og spillelysten var enorm. Dette til tross for at laget var klar over at i løpet av fredagen, lørdagen og søndagen skulle en tilbringe 22 timer ved sjakkrettet.

## 1. RUNDE

Vi møtte det danske laget som kom fra Jellebakke skole. Det ble en meget jevn og hard kamp, hvor hele 4 partier endte uavgjort. Vi tapte på 1. bord, mens 4. bordet vant etter meget pent spill. Med dette resultatet var vi meget godt fornøyd, og øynet allerede nå sjansen til å få en topplasering. Men Island satte seg kraftig i respekt med å nedsable det finske laget hele 4½-1½. De to svenske lagene delte broderlig poengene med 3-3.

Det norske gevinstpartiet fra 1. runde:

Hvit: Egil Stokkeland, Norge

Svart: Chris Petersen, Danmark

### DRONNINGGAMBIT

1 d2-d4 d7-d5 2 c2-c4 e7-e6 3 Sb1-c3 Sb8-c6 4 Sg1-f3 Sg8-f6 5 Lc1-g5 Lf8-e7 6 e2-e3 0-0 7 a2-a3 a7-a6 8 Lf1-d3 d5x

Lagleder Ivbjørn Nimki har sendt oss følgende referat fra Nordisk mesterskap for ungdomsskoler. Nimki har tidligere som skolesjakkspiller vunnet både sølv og bronse i Nordisk, og kunne denne gangen motta gull som lagleder.

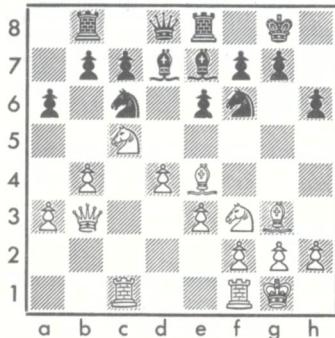
c4 9 Ld3xc4 Tf8-e8 10 0-0 h7-h6 11 Lg5-h4 Sf6-d7 12 Lh4-g3 Sd7-b6 13 Lc4-d3 Le7-f6 14 Tal-c1 Kg8-h8?

I slike stillinger skal en forsøke å gjennomføre e6-e5 for å befri løperen på c8. Denne løperen er ofte et problem for svart i dronninggambit. Svart finner ingen god plan å spille på. Tar vi en titt på stillingen, vil vi oppdage at hvits brikker står meget bra plassert. Han har en åpen c-linje (ingen egne bønder i denne linja) å arbeide med. Planen er å fjerne svarts hindringer her, for så å trenge inn på c7 med en offiser.

15 Sc6-e4 Sb6-d5 16 b2-b4 Lc8-d7

Svarts løper rører endelig på seg, men står mer iverken for egne enn for motstanders brikker.

17 Se4-c5 Ta8-b8 18 Dd1-c2 Lf6-e7 19 Ld3-e4 Kh8-g8 20 Dc2-b3 Sd5-f6?



Hvit har gradvis økt presset i c-linja og går nå til aksjon.

21 Sc5xd7 Dd8xd7

Nå er svart nødt til å gi en bonde.

22 Le4xc6 b7xc6 23 Sf3-e5

Legg merke til dette pene trekket. Det angriper både bonden på c6 og dronningen på d7.

23 - Dd7-d5 24 Db3xd5 c6xd5 25 Tclxc7

Målet er nådd! Hvits tårn virker nå både i c-linja og langs motstanderens

7. rad. Nå trues Se5-c6 med gaffel på løper og tårn.

25 - Tb8-a8 26 Tf1-c1

Hvit sikrer kontrollen over c-linja, slik at svart aldri får gjort ham ranget stridig ved å spille tårn til c8.

26 - Sf6-e4 27 f2-f3 Se4-d6 28 a3-a4

Hindrer springeren i å komme til b5.

28 - Sd6-f5 29 Se5-c6

Hvit arbeider seg inn i svarts stilning, og svart blir gradvis og systematisk trengt tilbake.

29 - Le7-f8 30 Kgl-f2

Kongen gjør sin del av jobben.

30 - Ta8-c8 31 Tc7xc8 Te8xc8

Hvit kan selvfølgelig ikke spille 32 Sc6-e7+, da svart dekker tårnet med Sf5xe7.

32 b4-b5 a6xb5 33 a4xb5

Dronningen finnes fram med et smil.

33 - Tc8-a8 34 Tcl-c2 Lf8-d6 35 Lg3xd6

Sf5xd6 36 Tc2-b2 Kg8-f8 37 b5-b6

Sd6-b7

Svarts springer dekker foreløpig den hvite bondens frammarsj, men blir selv sørget for passiv.

38 Sc6-e5 Kf8-e7 39 Tb2-c2!

C-linja kommer igjen til heder og verdighet. Etter f.eks. 39 - Sb7-d6 40 Tc2-c7+ Ke7-e8 (Ke7-d8 41 Tc7-d7+) 41

Se5xe7! Sd6xf7 42 b6-b7 Ta8-a2+ 43

Kf2-g3 Ya2-b2 44 Tc7-c8+, og svart må gi tårnet for b-bonden.

39 - f7-f6 40 Tc2-c7+ Ke7-d6??

Svart går i døden med et kongelig steg, men etter 40 - Ke7-e8 41 Se5-c6 kan den hvite b-bonden bare stoppes ved ofre.

41 Tc7-d6+matt.

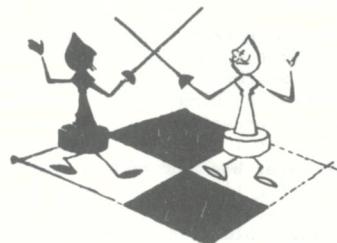
Flott spilt av hvit! 1-0

Kommentarer ved Ivbjørn Nimki og Aleks Semakoff.

## 2. RUNDE

Vi var svært spente på hvordan det ville gå i 2. runde mot det islandske laget som de fleste holdt som favoritter etter den pene innsatsen mot Fin-

land. Det så heller ikke så lovende ut for Høyland ungdomsskole etter åpningsspillet. Men i midtspillet og sluttspillet kom de sterkt tilbake, og fikk det islandske laget ned på jorda etter seier  $4\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ . Og dermed var vi plutselig i teten alene.



## 3. RUNDE

Vi møter det svenske 1. laget fra Hasslarødskolan, og klarer å berge i land et uavgjort resultat til slutt, etter at spillerne hadde vist trethethetstegn.

Dermed leder Høyland fortsatt, men ledelsen har skrumpet inn til et fattig halvpoeng.

## 4. RUNDE

Spillerne varmet opp i det hypermoderne badebassenget på Varmobaden som lå like ved spillelokalet. Det svenske sjakkforbundet hadde ordnet med fribilletter. Dette tilbuddet ble flittig benyttet av de norske spillerne. Ved avslapping i bassenget med behagelig svensk musikk kom formen. I denne runden møtte vi det finske laget Hagalund Samskola, og det ble seier 4-2. Men også danskene vant. Med  $4\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$  seier over det andre svenske laget var de og nordmennene nå på samme poengsum. Så jevnt, så jevnt. Resultatet i siste

runde ville bli avgjørende for kampen om mesterskapet.

## 5. RUNDE

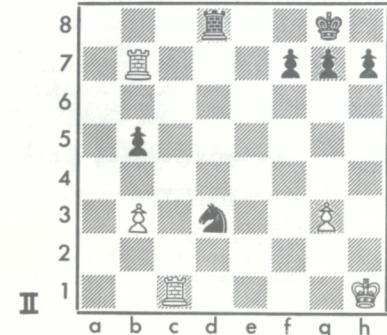
Vi var selvfølgelig plaget av litt nervøsitet foran denne runden. Men nervøsitetten forsant fort da vår førstebordsspiller, John Olav Lie, spilte glimrende mot Rikard Andersson, en av elitespillerne blant juniorer i Sverige. Men det endte remis. Også på 2. bord ble det remis, mens Egil Stokkeland som vanlig førte brikkene sikkert fram til seier. Steinar Torjusen spilte også meget bra og vant sitt parti etter en på sluttspillkombinasjon. På 6. bord forsøkte Ole Martin Pedersen å vinne et vanskelig tårnsluttspill, men måtte nøye seg med remis til slutt. Vi hadde vunnet vår match 4-2. Var dette godt nok til å bli mestere? Både ja og nei. Det skulle vise seg å ikke være godt nok til å besette 1. plassen alene. Men vi delte seieren med det danske laget som også vant sin match 4-2.

Det norske laget besto av følgende spillere:

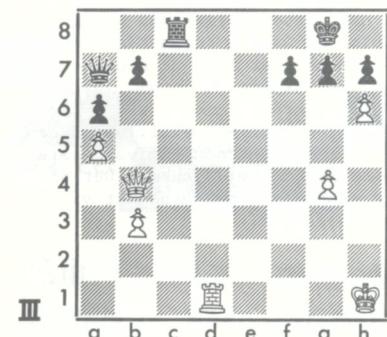
1. John Olav Lie	$\frac{1}{2}$	poeng av 5
2. Karl Halvard Haukalid	3	" " 5
3. Erlend Stangeland	$3\frac{1}{2}$	" " 5
4. Egil Stokkeland	$4\frac{1}{2}$	" " 5
5. Steinar Torjusen	$3\frac{1}{2}$	" " 5
6. Ole Martin Pedersen	3	" " 5

## KOMBINASJONS-ØVELSER

De to neste oppgavene er hentet fra "Brokiga blad om Schack", utgitt av Sveriges Schackförbunds ungdomskomite.



Hvit har kvalitet over (tårn mot løper/springer), men svart har til gjengjeld fått med seg et par bønder. Hva bør hvit spille?



Hvit har flydd på alt hva remmer og tøy kan holde, men hvordan kommer han videre? Hvit trekker.

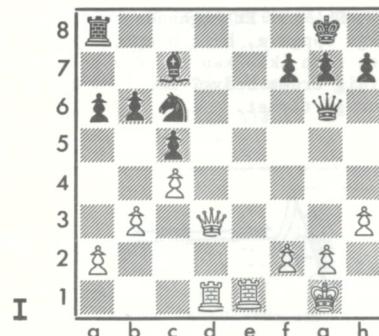
Løsninger neste side.

## Lær å sette SIAKK MATT

Øystein Sandes fine lærebok med denne tittel kommer ut i løpet av november.

Prisen vil ligge på ca. 5 kr. (!!) Fin for dem som har lært litt sjakk og vil lære litt mer.

Skriv til NSFU og bestill!



Finn hvits beste trekk!

1-2 Høyland ungdomsskole, Norge	3	3	$4\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	4	19 p
1-2 Jellebakke skole, Danmark	3	3	$4\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	4	19 p
3 Hasslarød skole, Sverige (I)	3	3	$3\frac{1}{2}$	3	$3\frac{1}{2}$	16 p
4 Hvassalejti skoli, Island	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	4	$4\frac{1}{2}$	14 p
5 Zederlundsskolan, Sverige (II)	$1\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	3	2	4	12 p
6 Hagalunds samskola, Finland	2	2	$2\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	2	10 p

## Registrering

Nå begynner det å haste med innsendelse av medlems- og registreringslisster. Husk å sende 3 kr. for dem som også neste år vil motta Førsteraden. I 1978 er det bare medlemmene av NSFU som  
- får bladet  
- kan delta i NM individuelt og for lag  
- får kjøpt vårt materiell (lærebøker m.m.) til tilbudspris.

Alle sjakkspillere under 25 år skal registreres. Nå må vi gjøre en innsats og bli en skikkelig sammensveiset organisasjon. La oss vise at sjakkfolket står samlet!

## Brugata 15

er vår nye kontoradresse i Oslo. Her deler NSFU arbeidsplass med Norsk Sjakkblad og Oslo & omegn Sjakkrets. Som oftest er det folk på minst ett av rommene. Stikk gjerne innom! Instruktører kan gjerne komme og slå av en prat, hente materiell el.1., og hjertelig velkommen er den som vil gjøre en innsats for skolesjakken. Det pågår alltid et eller annet prosjekt vi trenger hjelp til.

## (02) 20 29 33

er telefonnummeret vårt. På dette nummeret tar vi imot ris og ros, bestillingar og råd. Bare å ringe for den som vil ha en sjakkprat og/eller vil gi uttrykk for en mening(?) .

## Boks 827

Sentrums, Oslo 1 forblir vår postadresse inntil videre.



En springer på randen er en springer på stranden.

## Full fart i Skien

Under Fritz Brasteins ledelse går skolesjakken virkelig framover i Telemark. I Grenlanddistriktet er det nå ca. 300 elever som får undervisning. Lørdag før "Sjakkens Dag" ble det arrangert en stor turnering i Skien. Her resultatene for de beste:

Barneskolen, gruppe 1: 1 Frank Willy Larsen, Kongerød 4 2 Ragnhild Kvernes, Kleiva 4 3 Rolf Johan Lie, Stridsklev 3½ Gruppe 2: 1 Espen Byrjall, Buer 5 2 Jon Sivertsen, Østsiden 4 3 Terje Reite, Buer 3 Ungdomsskolen: 1 Anders Aasen, Lunde 4 2 Bjørn Olstad, Langesund 3½ 3 Even Larsen, Langesund 3½

På selve "Sjakkens Dag" var det simultanoppvisning ved IM Leif Øgaard, som spilte med 31 samtidig og vant de fleste partiene.

### LØSNINGER:

I. 1 Dd3-d8+! Det svarte tårnet hindrer hytt i å trenge inn på 8-raden, men blir denne blottlagt. 1 - Ta8x d8 (1 - Lc7xd8 2 Tel-e8+matt) 2 Td1x d8+ Lc7xd8 3 Tel-e8+matt.  
II. 1 Tb7-d7! Nå får det svarte tårnet for mye å gjøre, det skal både passe på 8-raden og den svarte springeren. Flyttes det svarte tårnet langs 8-raden, såls den svarte springeren, og på Td8xd7 følger 2 Tcl-c8+ og svart blir matt i neste. Derfor: 1 - Sd3-f2+ 2 Kh1-g2. Og nå mister svart offiser, da både tårnet på d8 og springeren på f2 "henger".  
III. 1 Db4-c3! Et lignende tema som i forrige oppgave, hvit utnytter at svarts tårn ikke kan forlate 8-raden. Samtidig trues Dc3xg7+matt. Svart må derfor gi tårnet.

## Skolesjakk i Vestfold

Skolesjakturneringen som ble arrangeret i Larvik i "Fram"s klubbhus fikk god tilslutning. Det ble spilt sjunnder Monrad med 15 minutters betenkningstid. Turneringsledere var Kjell Arne Hanstad, Sandefjord og Karl Fredrik Müller, Tønsberg.

Norges Sjakkforbunds president Arnold J. Eikrem kom med en stor koffert full av premier, som en hilsen fra sjakkforbundet.

Premielisten ble seende slik ut:

Klasse A (under 10 år):

1 Tor Johansen, Hvarnes skole 4 2 Brede Jacobsen, "Caissa", Sandefjord 4 (11 deltakere)

Klasse B (11-12 år):

1 Vidar Johansen, Haukerød 7 2 Jørn M. Johannessen, "Caissa" 6 3 Dag Rimstad, Kvelde 5½ (27 deltakere)

Klasse C (13-14 år):

1 Stig Guribye, Horten SK 5 2 Ole J. Kristiansen, Horten SK 5 3 Helge Jørgensen, "Caissa" 4 (15 deltakere)

Klasse D (15-16 år):

1 Tor Roverud, "Caissa" 6½ 2 Erik Høivold, Horten SK 6 3 Even Svindal, Larvik 5 (16 deltakere)

Klasse E (17-20 år):

1 Rolf Johansen, "Caissa" 5 (4 delt.)

Glimrende lærebok i sjakk - for nybegynnere og litt øvede spillere.

Skrevet av skolesjakks store forkjemper i Norge, lærer Bror Eeg.

Kr. 47,50

**SCHIBSTED**

## Hei så lenge

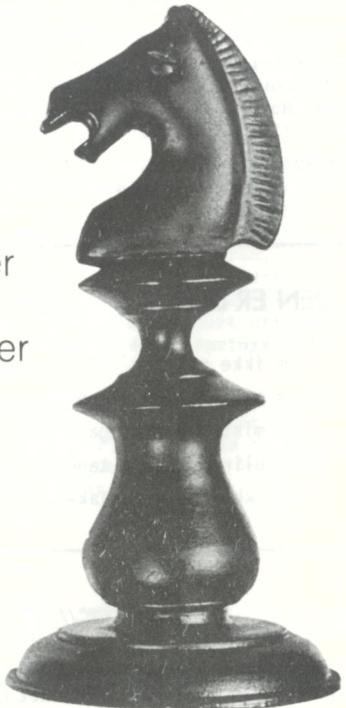
Det ser dessverre ut til at dette blir siste nr. av medlemsbladet vårt i 1977. Men neste år kommer vi igjen i full fart. Nr. 1/1978 skal dukke opp i begynnelsen av februar.

# DAMMS SJAKK bibliotek

sigurd heiestad

## DAMMS SJAKK- BIBLIOTEK

En ny utgave av Damms sjakk-bibliotek, skrevet av den landskjente sjakkspiller og sjakkskribent Sigurd Heiestad. Tre bind foreligger nå, de to siste blir utsendt tidlig neste år.



## Sensasjonell nordensmester

# Finnene slått på målstreken

10 år etter Hangö 1967, da Ragnar Hoen ble nordensmester etter omkamp med Freysteinn Thorbergsson, Island og Paul Svedenborg, var det igjen Finlands tur til å arrangere Nordisk. Årets mesterskap var desentralisert til det moderne og landlig beliggende fagforeningskurssenteret i Kiljava (ikke Rajamäki som annonsert), 50 km nord for Helsinki. Her bodde og spilte deltagerne – en variant med pluss- og minus sider. Ulempen var det ensidige overnattingstilbuddet: hotellpriser uten riktig hotellstandard. Eneste alternativ: Telt/sovepose. Men det ble en hyggelig turnering med god atmosfære og muligheter til å koncentrere seg om sjakk.

## Rot

Nå presterte Finlands Centralschackförbund en heller forvirret opptakt på arrangementet. Både mester- og almenklassen skulle spille etter det "nordiske" systemet, som tar utgangspunkt i deltagerlista ordnet etter antatt styrke (rating). Når rangørerne på ingen måte klarte (!?) å rangere spillerne riktig før start, er straks mye av poenget borte. Ikke engang internasjonale eller finske ratingtall var ordnet i rekkefølge!

Selv turneringen forløp imidlertid greit i en gymnastikksal med god plass (184 deltagere) og godt lys. Vi må også nevne den fine bulletin- og resultatservisen.

Men før siste runde hadde rangørerne ikke funnet ut hva som skulle skje hvis to eller flere spillere delte 1. plassen. Omkamp eller kvalitetsberegning? Et så sentralt spørsmål står det heller ikke noe om i turneringsregle-

mentet for Nordisk! Landenes kongressrepresentanter ble derfor sammenkalt til et ekstra møte den siste kvelden for å ta standpunkt til dette plussfordelingen av pengepremieene. Det var stort sett enighet om å følge samme opplegg som i Sandefjord (1975), da det var det eneste deltagerne kunne ha regnet med. Med andre ord, kvalitetsberegning om mesterskapet, om nødvendig. (Summen av de 9 beste motstandernes poengsummer, ved likhet den 10., ved likhet igjen den 11. og i siste omgang Bergerkvalitet.)

Dette vedtaket kan ikke ha nådd fram til den tekniske arrangementsstaben, for på resultatlistene som er sendt ut (og publisert i tidsskriftet "Suomen Shakki") er det regnet kvalitet for samtlige 11 motstandere! Denne feilen blir ekstra grotesk på bakgrunn av at en av deltagerne, dansken Nels Christoffersen, omkom i en trist badeulykke etter 5 runder. To av hans kamerater trakk ség deretter fra turneringen. Vår resultatliste er den korrekte og å anse som den offisielle. Bl.a. skal ikke Jon Arnason, Island falle ned fra 9. til 11. plass fordi han spilte mot Christoffersen i 1. runde.

## Tre favoritter

Favoritter til mesterskapet var IM Pertti Poutiainen, Finland, Harry Schyssler, Sverige og ½IM Helgi Olafsson, Island. Blant outsiderne fantes store deler av den finske eliten. For Norge kunne det vanskelig bli noen sportslig suksess, siden ingen av toppspillerne våre deltok. Hoen hadde lyst til å forsvere mesterskapet fra 67, men det klaffet ikke med jobben. Øgaard og Tiller var bevilget reisestøtte fra NSF for å delta, men begge var spilletrøtte etter NM og meldte avbud kort før avreise. NSF rakk ikke å sende noen andre isteden.

## Helfinsk?

Det hele så lenge ut til å blåse i finsk favør. Etter 6 runder ledet Harry Hurme med 6 poeng, fulgt av Poutiainen, Eero Raaste, Olafsson og J. Arnason. Etter 8 runder hadde Raaste slått knock out og ledet med hele 7½ poeng, fulgt av Hurme 6½! Var mesterskapet alt avgjort? Nei. Raaste klarte ikke ingen måte å følge opp i de siste rundene og etter tap mot Poutiainen

og Schyssler måtte han gi fra seg ledelsen etter 10 runder (av 11): Poutainen 8, Raaste, Schyssler og Lars-Erik Pettersson 7½.

De fleste regnet fortsatt med finsk seier. Med remis mot Schyssler ville Poutainen bare kunne la seg passere på kvalitet av Raaste, dersom han vant over overraskelsesmannen Lars-Erik Pettersson. Men i stedet fikk Raaste hurtig bank av den nærmest ukjente svensken, som med ett var i sikrheten. Da landsmannen Schyssler beseiret Poutainen i hengepartiet, var det klart for dobbelt svensk foran nesa på et lass med finner. Best kvalitet hadde Pettersson.

## Nordensmesteren

Den nye nordensmesteren vant sikkert den mest sensasjonelle seieren i mesterskapets historie. Det var ikke så mange som hadde hørt om han. Han er 22 år og fra Karlstad. Det beste resultatet på forhånd var delt 2.plass i Malmö Open 1976 etter IM Bednarski. Men han hadde satset seriøst på teori-studier mm. i flere måneder før nordisk, noe som altså ga resultater. Noen ufortjent vinner var han ikke, men i en slik turnering skal man alltid ha klaff for å gå til topps.

Nordensmesteren har kommentert to av partiene sine for NSB. Først fra 3. runde.

Hvit: Lars-Erik Pettersson

Svart: Harry Schyssler

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6  
5 Sc3 a6 6 Lg5 e6 7 f4 Dc7 8 Lxf6  
På andra drag länkar svart in i huvudvarianten.

8 - gxf6 9 Df3?

Både 9 f5 och 9 Dh5 bemøts tillfredsställande i teorin.

9 - Sc6!?

I Malmö open 1973 spelade Axel Ornstein 9 - b5 (etter dragomkastning  
8 Df3 b5 9 Lxf6 gxf6) 10 e5 Lb7 11 Dh5  
dxe5 12 Sxe6 Db6 13 Sxf8 De3+ och efter  
14 De2 Dxe2 15 Sxe2 Txf8 lyckades jag  
hålla remi i ett långt slutspel. Bättre  
verkar 14 Le2 vara. Om 14 - Lxg2  
så 15 Se6!

10 Sb3 Ld7?

Alternativet är 10 - b5.  
11 0-0-0 b5 12 f5 b4 13 fxe6 fxe6 14

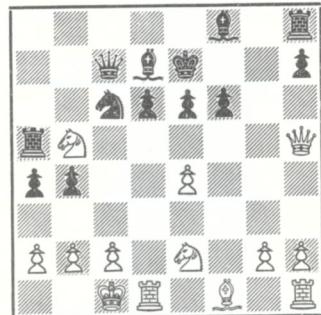
## Nordensmesterne etter krigen

- 1946 OSMO KAILA (F)
- 1947 EERO BOOK (F) og GOSTA STOLTZ (S)
- 1948 BALDUR MØLLER (I)
- 1950 BALDUR MØLLER (I)
- 1953 FRIDRIK OLAFSSON (I)
- 1955 BENT LARSEN (D)  
etter omkamp med Fridrik Olafsson (I)
- 1957 OLOF STERNER (S)
- 1959 SVEIN JOHANNESSEN (N)
- 1961 INGI R JOHANSSON (I)
- 1963 BJØRN BRINCK-CLAUSSEN (D)  
og MANNE JOFFE (S)
- 1965 FREYSTEINN THORBERGSSON (I)  
etter omkamp med Svein Jo-hannessen (N) (1-1)
- 1967 RAGNAR HOEN (N)  
etter omkamp med Freystein Thorbergsson (I) og Paul Svedenborg (N)
- 1969 OLE JAKOBSEN (D)
- 1971 FRIDRIK OLAFSSON (I)
- 1973 BENT LARSEN (D)
- 1975 SEJER HOLM (S)
- 1977 LARS-ERIK PETTERSSON (S)

Dh5+!

Vit står bättre.

14 - Ke7 15 Sce2 a5 16 Sbd4 a4  
På 16 - Se5 føljer 17 Sf4 a4 18 Lb5!  
(18 - Lxb5 19 Sxb5 Dc5 20 Dh3) med  
ideen 19 Sf5+! Kd8 20 Sxe6+!  
17 Sb5! Ta5



18 e5! Db6

Ej heller 18 - Txb5 duger, t.ex. 19  
exf6+ Kxf6 20 Dxb5 Lh6+ 21 Kbl Se5 22  
Dxb4 Tb8 23 Dxd6 Dxd6 24 Txd6 Sc4 25

## NORDISK TURNERING 1977

KILJAVA 22-31/7

### MESTERKLASSEN (korrigert liste)

1	L-E.Pettersson (S)	2205	+97	+94	+2	-6	=8	+24	=21	+31	=5	+9	+7	8½	65,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
2	H.Schyssler (S)	2360	+104	+99	-1	+60	-11	+33	+34	+30	=6	+7	+3	8½	62,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
3	P.Poutainen (F)	2430	+25	+71	=47	+30	=9	+59	-8	+11	+7	+6	-2	8	64,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
4	A.Pyhälä (F)	2255	+91	+33	+37	+12	-6	-7	+48	+21	=8	=5	+14	8	63,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
5	T.Ristoja (F)	2300	+74	=31	=32	=21	+50	=10	+38	+35	=1	=4	+15	8	61,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
6	H.Hurme (F)	2310	+56	+50	+34	+1	+4	+11	-7	=8	=2	-3	=18	7½	68,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
7	E.Raaste (F)	2275	+67	+43	+31	+46	+33	+4	+6	+9	-3	-2	-1	7½	66,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
8	T.Binhm (F)	2340	+61	+39	+22	+32	=1	+36	+3	=6	=4	=10	=9	7½	65,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
9	J.L.Arnason (I)	2375	+105	+59	+40	+39	=3	+34	+12	-7	+10	-1	=8	7½	64,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
10	M.Piiva (F)	2240	+63	-23	+17	=51	+37	=5	+27	+12	-9	=8	+26	7½	63,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
11	T.Rosenlund (D)	2330	+62	+78	=30	+23	+2	-6	+22	-3	-18	+31	+21	7½	62,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
12	H.Olafsson (I)	2385	+48	+54	+21	-4	+46	+82	-9	-10	=30	+29	+24	7½	59,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
13	D.Cramling (S)	2304	+41	-21	+94	+54	=36	-30	-31	+51	+40	+25	+22	7½	55,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
14	L.S.Kristensen (D)	2301	+16	+88	=15	+49	-59	-38	+61	+34	+27	+30	-4	7	57,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
15	E.Larsen (D)	2133	+98	=53	=14	-82	+65	=17	+73	=23	+46	+16	-5	7	56,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
16	J.I.Andersen (D)	2004	+14	=28	+64	+106	-30	+71	=82	=22	+36	-15	+35	7	54,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
17	G.Österman (F)	2045	+38	=86	-10	=72	+79	=15	=49	-47	+75	+59	+39	7	51,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
18	K.Kivipelto (F)	2370	-94	+97	=86	=56	=55	=67	+72	+59	+11	=22	=6	7	51,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
19	G.Johansson (S)	2170	=52	-32	+74	+53	-22	-72	+64	+60	=59	+33	+30	7	50,5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
20	A.Th.Arnason (I)	2330	+70	-34	-48	-63	+91	+80	+67	-27	+38	+62	+30	7	50,0																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
21	G.Finnlaugsson (I)	6½	(66)	22	O.Aliviranta (F)	6½	(62,5)	23	V-M.Freund (F)	6½	(58,5)	24	H.Helledie (D)	6½	(57)	25	N-Å.Malmdin (S)	6½	(56,5)	26	J.Kukkonen (F)	6½	(55,5)	27	E.Meedom (D)	6½	(55)	28	C.Holst (S)	6½	(54,5)	29	M.Malmivirta (F)	6½	(51,5)	30	J.Salonen (F)	6	(66,5)	31	K.Kantele (F)	6	(60,5)	32	J.Aaltonen (F)	6	(59)	33	T.Väyrynen (F)	6	(59)	34	J.Fabricius Andersen (D)	6	(57,5)	35	P.Palmo (F)	6	(57,5)	36	F.Fuglsang (D)	6	(56,5)	37	J.Uhola (F)	6	(56,5)	38	D.Laridot (F)	6	(56,5)	39	J.O.Lind (S)	6	(56,5)	40	L.Lindén (F)	6	(51,5)	41	P.H.Sørensen (D)	6	(50,5)	42	J.Starck (F)	6	(49)	43	J.Fastberg (F)	6	(49)	44	M.Henttilinen (F)	6	(48)	45	J.P.Erlingsson (I)	6	(45,5)	46	M.Laurén (F)	5½	(58,5)	47	A.Paasu (F)	5½	(56)	48	ØYSTEIN BREKKE (ASKO/N)	5½	(56)	49	T.Sørensen (D)	5½	(55,5)	50	P.Leskelä (F)	5½	(53,5)	51	A.Ø.Karason (I)	5½	(53)	52	T.Kjeldsen (D)	5½	(51,5)	53	J.Rikkonen (F)	5½	(50,5)	54	K.Bломberg (F)	5½	(50)	55	Ø.Nordstrøm (S)	5½	(49,5)	56	H.Tanner (F)	5½	(47,5)	57	P.Dürrefeld (D)	5½	(47)	58	K.Gadegård Hansen (D)	5½	(43,5)	59	H.Haraldsson (I)	5	(61)	60	J.Juntunen (F)	5	(56,5)	61	STEIN SOLID (OSS/N)	5	(54)	62	V.Särkkilahti (F)	5	(52,5)	63	V.Niemi (F)	5	(51,5)	64	P.Morant (F)	5	(51,5)	65	O.Halme (F)	5	(49,5)	66	K.Marjamäki (F)	5	(49,5)	67	P.Vehiläinen (F)	5	(50,5)	68	K.Karhupää (F)	5	(49)	69	R.Andersson (S)	5	(48)	70	K.Kapanen (F)	5	(43)	71	E.Lahti (F)	4½	(54,5)	72	E.Aaltio (F)	4½	(54)	73	A.Kvist (S)	4½	(50,5)	74	F.Gasseholm (D)	4½	(50)	75	KJELL AURLUND (Stjernen/N)	4½	(49)	76	KJELL NILSEN (OSS/N)	4½	(48,5)	77	D.Lahtele (F)	4½	(48,5)	78	A.Lehtinen (F)	4½	(48)	79	A.Saaresmäki (F)	4½	(48)	80	J.Haanpää (F)	4½	(48)	81	S.Johansen (D)	4½	(45)	82	S.Pedersen (D)	4½	(42)	83	A.Gorskov (F)	4½	(41,5)	84	HELGE FLAKSTAD (Moss/N)	4½	(41)	85	H.Taskinen (F)	4½	(38)	86	PETTER H.D.HANSSEN (Nordstrand/N)	4	(46)	87	JON REED (ASKO/N)	4	(49,5)	88	E.Thorsteinsson (I)	4	(48)	89	J.Lykke Pedersen (D)	4	(47)	90	J.Berglund (S)	4	(47)	91	A.Toivonen (F)	4	(45)	92	K.Peljo (F)	4	(43,5)	93	P.Marttinen (F)	4	(42,5)	94	E.Thordarsson (I)	3½	(50)	95	E.Korhonen (F)	3½	(48)	96	A.Pihlajamäki (F)	3½	(45,5)	97	J.Hatt Olsen (D)	3½	(44,5)	98	S.Pedersen (D)	3½	(43)	99	J.Jørgensen (D)	3½	(41,5)	100	O.Hurula (F)	3½	(44,5)	101	E.Johansen (D)	3½	(39,5)	102	A.Lundqvist (S)	3	(40)	103	T.Pääkkonen (F)	3	(38,5)	104	M.Laisaari (F)	2½	(42,5)	105	N.Christoffersen (D)	1½	(33,5)	106	M.Ny-kopp (F)	1½	(24)	107			

### KVINNEKLASSEN

1	Gudlaug Thorsteinsdottir (I)	8½	/ 9	2	Siv Bengtsson (S)	7½	3	Pia Cramling (S)	7
4	Sirkka-Liisa Vuorenpää (F)	6	5	5	Aulikki Ristoja (F)	5½	6	Maria Sandström (S)	4
7	Pamela Stewart (D)	3	8	Eeva Kuhlberg (F)	1½	9	Kerttu Örlund (F)	1	(2,75)
									10



Tre av forgrunnsfigurene i Nordisk, fra venstre Lars-Erik Pettersson, Pertti Poutainen og Harry Schyssler.

Td3! och vit vinner. Men inte 25 Txd7? som ger svart remischackar efter 25 - Sa3+ 26 Kal Sc2+ osv.  
19 exd6+ Kd8 20 Df7 De3+ 21 Kb1 De5 22 Sed4! Sxd4 23 Sxd4  
Svart har inga parader mot hoten 24 Sc6+ och 24 Lb5.  
23 - Lxd6 24 Lb5 Lxb5 25 Thel 1 - 0

Og det avgjørende i siste runde:

Hvit: Lars-Erik Pettersson

Svart: Eero Raaste

FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 Dg4!? En variant med dåligt anseende för vit, men som givits nytt liv genom några vinstpartier av Planinc. Den kritiska varianten är dock fortfarande 4 - Sf6 5 Dxg7 Tg8 6 Dh6 c5! 7 e5 cxd4 8 a3 dxc3 9 axb4 cxb2 10 Lxb2 Db6. Här hade jag tenkt pröva 11 0-0-0!?(11 - Se4? 12 f3!)

4 - Sf6 5 Dxg7 Tg8 6 Dh6 dxe4!?

I andra ronden vann jag mot Egill Thordarsson (Island) efter 6 - Tg6 7 De3 dxe4? 8 Ld2 Sc6 9 Sge2 e5 10 dxe5 Sg4 11 Df4! Lc5 12 Sxe4 Sd4 13 0-0-0 Se6 14 Df3 Sxe5 15 Dh5 Dd5? 16 Dxg6! Dxa2 17 Dg8+ Sf8 18 S2c3 Dal+ 19 Sb1 Le6 20 Lg5 h6 21 Lb5+ c6 22 Sf6+.

7 Se2 c5!? 8 Lg5 Tg6?

Kanske 8 - Sg4!? 9 Lxd8 Sxh6 10 Lc7 cxd4 11 Sxd4 Lxc3 12 bxc3 a6.  
9 Dh4 Sbd7 10 0-0-0 Da5 11 dxc5! Lxc5?

12 Lxf6!

Men inte 12 Sf4? Txg5 13 Dxg5 Le3+ osv.  
12 - Sxf6 13 Sf4

Svart är förlorad.

13 - La3 14 Sb5! Le7 15 Sxg6 fxg6 16 Sd6+ Kf8 17 Lc4 Sd5 18 Txd5! exd5 19 Df4+ Kg7

Eller 19 - Lf5 20 Dh6+ Kg8 21 Sxf5 gxf5 (21 - Lf8 22 Dg5!) 22 De6+ Kf8 23 Lxd5 osv.

20 Se8+ Kg8 21 De5 Kf7 22 Lxd5+ Kxe8 23 Lc6+ 1 - 0

(Kommentarer: Lars-Erik Pettersson)

Pettersson tapte bare ett parti, men også det er severdig. Det ble spilt i den delen av turneringa da det så riktig finsk ut i Kiljava.

4. runde

Hvit: Harri Hurme

Svart: Lars-Erik Pettersson

KONGEINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 d6 5 f3 0-0 6 Le3 Sc6 7 Dd2 a6 8 Sge2 Te8 9 h4 h5 10 0-0-0 Tb8 11 Lh6 b5 12 g4 e5 13 d5 Sa5 14 Sg3 b4 15 Sb1 hxg4 16 h5 gxf3 17 hxg6 fxg6 18 Dg5 Kg7 19 Lxg7 Sg4 20 Lh6 Dxg5+ 21 Lxg5 Sf2 22 Th7+ Kg8 23 Th6 Sxd1 24 Txd6+ Kf7 25 Tf6+ Kg7 26 Sh5+ 1 - 0  
(26 - Kg8 27 Tg6+ Kh8 28 Th6+ Kg8 29 Sf6+ Kf7 30 Sxe8.)

Den norske innsatsen var beskjeden, men likevel positiv i forhold til forventede ratingresultater. Redaktøren overrasket alle med å bli minst dårlige nordmann, og kjempet lenge noenlunde høyt opp på bordene. I de siste rundene var det lite igjen av krefter og kampvilje. Men i 3. runde møtte jeg tredjemann i årets islandske mesterskap:

Hvit: Asgeir Th Arnason, Island

Svart: Øystein Brekke

ROBATSCH/MODERNE ÅPNING/KONGEINDISK I FORHÅND

1 g3 d5 2 Lg2 Sf6 3 d3 c6 4 c3?! "Moderne", men her er vel strengt tatt 4 Sf3 bedre, med overgang til Retis åpning.

4 - Lf5 5 Sd2 e6 6 Sgf3 h6 7 0-0 Sbd7 8 Tel Lh7!

Rettet mot hvits eneste naturlige plan. 9 e4 Sc5!

C-bonden hadde nå stått bedre på utgangsfeltet. Den posisjonelt "dårlige" løperen på h7 er heretter en gigant. 10 e5 Sfd7 11 Df4 Sd3 12 Te3 c5

Det "konsekvente" trekket, men likevel en vanskelig beslutning. Alternativet var Le7 og 0-0 for å gjennomføre utviklingen, men etter 12 - Le7 13 Lf1 Sxcl 14 Txcl er hvit kvitt sin dårlige løper.

13 c4! cxd4 14 Sxd4 Sb6 15 cxd5 Sxd5 16 Db3

Jeg hadde ventet 16 Da4+ Dd7 17 Dxd7+ Kxd7 18 Lxd5 exd5 19 e6+, men etter 19 - fxe6 er både 20 Sxe6 Te8! og 20 Txe6 Tc8 21 S2b3 g5! (fulgt av Lg7 og fullständig overbelastning) dårlig for hvit, som har byttet ut sine aktive hvitfeltere offiserer.

16 - Sxe3 17 Lxb7 Lc5!

Kongen må ha et fluktfelt.

18 Db5+ Kf8 19 S2b3 Lxd4 20 Sxd4 Sg4 21 Sc6 De8 22 b3 g5 23 La3+ Kg7 24 f3 Sxe5 25 Lxa8 Sxf3+ 26 Kg2 Dxa8 En liten finesse. På 27 Kxf3 kommer 27 - Dxc6+.

27 Tf1 Sfe5 28 Lb2 Le4+(?)

En mellomsjakk i tidsnød. Etter 28 - f6! er det slutt med en gang. Nå får hvit noen sjakker, men de er utilstrekkelige.

29 Kgl Dxc6 30 Lxe5+ Sxe5 31 Dxe5+ Kg8 32 Db8+ Kg7 33 De5+ Kg8 34 Db8+ Kh7 35 Dxa7 Tg8 36 Txf7+ Kg6 37 De7 Dc1+ 38 Tf1 De3+ 39 Tf2 Del+ 40 Tf1 De3+ 41 Tf2 Lf3

Hemmelig trekk. Med en slik kongestilling er hvit sjanseløs. Det truer

straks 42 - Tc8.

42 Dc7 Tf8 43 Dc2+ Kh5 44 h3(?) Del+ 0 - 1

I den åpne allmenklassen ble det enkelte bedre norske plasseringer. Ikke uventet siden flere av representantene våre egentlig var mesterspillere, men uten ambisjoner om å spise kirsebær. F.eks. Karl H. Lund, som var den eneste ubeseirede i klassen og som i siste runde stakk kjepper i hjulene for dansken som ledet:

Hvit: Viggo Lomborg, Danmark

Svart: Karl Henrik Lund

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 e6 6 Le2 Le7 7 0-0 Sc6 8 Le3 a6 9 Dd2 0-0 10 Tad1 Dc7 11 f4 Ld7 12 Lf3 Tac8 13 Df2 b5 14 Dg3 Kh8 15 Td2 Sg8 16 Sxc6 Lxc6 17 Ld4 f6 18 e5 Lxf3 19 Txf3 fxe5 20 fxe5 Txf3 21 gxf3 dxe5 22 Lxe5 Da7+ 23 Ld4 Lc5 24 Se2 Tf8 25 Kh1 Lxd4 26 Sxd4 Tf6 27 De5 Df7 28 Tg2 h6 29 a4 bxa4 30 c4 Se7 31 c5 Sf5 32 c6 Sxd4 33 c7 Dd7 34 Dc5 Sc6 35 Td2 Dxc7 36 Td6 Da5 37 Txc6 Dxc5 38 Txc5 Txf3 39 Ta5 Tb3 40 Txa4 Txb2 41 Txa6 Te2 42 Kg1 Kh7 43 Kf1 Txh2 44 Txe6 Ta2 45 Tb6 h5 46 Kg1 g6 47 Tb5 Kh6 0 - 1

Resultat ALLMENKLASSEN (9 runder)

1 Heikki Susimaa (F) 7½ (38,0) 2 Viggo Lomborg (D) 6½ (44,0) 3 Jussi Leppälä (F) 6½ (41,0) 4 Helge Neessgård-Madsen (D) 6½ (40,5) 5 Jukka Syrjänen (F) 6½ (38,5) 6 Karl Henrik Lund (Kongsberg/N) 6½ (38,0)

13 Arild Lauvsnes (Hinna/N) 5½ (38,5)

26 Tor Nilssen (Vadsø/N) 5 (33,0) 36

Palmer Salomonsen (Narvik/N) 4½ (34)

39 Magnus Edvardsen (Kongsberg/N) 4½ (32) 44 Eivind Kveinen (Moss/N) 4 (40)

51 Yngvar Dyvi (OSS/N) 4 (30) 57 Kjell Steinar Thoreby (Rennesøy/N) 3½ (28)

61 Svein Harald Johnsen (Vadsø/N) 3 (32,5)

Vi fikk også skrevet ned et parti mellom to nordmenn (begge fra Midnattsolens land), hvor det går hardt for seg.

Hvit: Tor Nilssen

Svart: Palmer Salomonsen

ALBINS MOTGAMBIT

1 d4 d5 2 c4 e5 3 dxe5 d4 4 Sf3 Sc6 5 Dd3 Lg4 6 Lf4 Sge7 7 Sbd2 Sg6 8 Lg3

## ★ ALT TIL BYGGET!

- PRECUT
- TAKSTOL-
- PRODUKSJON
- DØRER-VINDUER-
- TRELAST

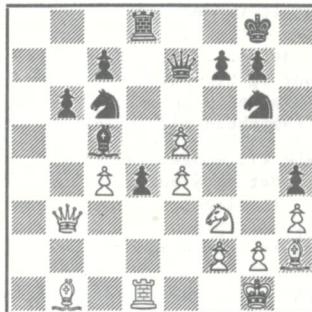


Se vår  
KJØKKENUTSTILLING  
på 100 m<sup>2</sup>

A.s Lierskogen Byggservice

3420 LIERSKOGEN - Telefon 84 72 25

Dd7 9 a3 a5 10 e3 Lf5 11 e4 Lg4 12 Le2  
h5 13 h3 Lxf3 14 Sxf3 Lc5 15 0-0 De7  
16 b4 axb4 17 axb4 Txal 18 Txal Sxb4  
19 Db3 0-0 20 Td1 h4 21 Lh2 Td8 22 Ld3  
b6 23 Lb1 Sc6



24 e6!

Et sterkt bondeoffer som fører til en overraskende åpning av alle hvits angrepssluser. Den svarte kongestillingen rakner nærmest umiddelbart.

24 - fxe6 25 e5 Sh8 26 Lf4 Df7 27 Lh7+ Kf8 28 Sg5 De8 29 Le4 Sg6 30 Df3 Sb4 31 Dh5! Sxe5 32 Sh7+ Ke7

På 32 - Kg8 følger 33 Sf6+!  
33 Dxe5 Kf7 34 Dh5+ Ke7 35 Dg5+ Kd7 36 Dxg7+ De7 37 Dxe7+ Kxe7 38 Lg5+ Kd7 39 Lxd8 Kxd8 40 Sf6 Ke7 41 Sg4 Sa2 42 Lf3  
1 - 0

I kvinneklassen viste det seg at de tre yngste (14-16 år) var de tre beste, og Gudlaug Thorsteinsdottir forsvarte tittelen fra sist. Norge var representert med Aud Salomonsen, Narvik (kona til Palmer). Hun spilte sin aller første sjakkturering!!

Vi må ikke glemme at Jon Arnason (årrets Islandsmester og kadettverdensmester) også ble nordisk juniormester, da han var beste junior i mesterklassen. Nr.2 Dan Cramling, Sverige og nr.3 Jan Ivan Andersen, Danmark.

Til sist: Nordisk er et fint turneringstilbud, uansett graden av toppdeltagelse. Men vi kan ikke uten videre regne med stor interesse hver gang det spilles i Norge, når vi selv i den grad neglisjerer arrangementene utenlands. I 1979 er møtestedet Sundsvall (midt i Sverige), og da bør vi sørge for bred norsk representasjon!

## Uoverensstemmelser i Nordisk Sjakkforbund

Nordisk Sjakkforbund avholder kongress annethvert år i forbindelse med Nordisk turnering. Årets fant sted i Kiljava 23.juli. I president Eikrems fravær (ekstraordinær FIDE-kongress i Luzern) var Norge representert med Ole Chr. Moen og Øystein Brekke.

Den pinligste saken på dagsorden gjaldt en søknad fra Norges Sjakkforbund i 1976 om kr. 3000 til "Gausdal Chess International 76", hvor spillere fra alle de nordiske landene deltok etter invitasjon. Forespørrselen hadde i 1976 vært sendt til landenes faste styrerepresentanter for uttalelse. Danmark, Sverige og Norge sa ja, Island ville ikke ta standpunkt, mens Finland gikk mot. Tross flertallet unnlot Nordisk Sjakkforbunds finske styre å utbetale beløpet! På bakgrunn av dette redegjorde NSF ved Eikrem for saken i et brev til samtlige landsforbund på vårparten i år.

Blant de tilstedevarende hadde dessverre bare Finlands representanter Asplund og Helme vært med på selve behandlingen av saken. De to benektet at bevilgningen på kr.3000 alt var foretatt, og var dessuten prinsipielt imot bevilgninger til annet enn Nordisk Sjakkforbunds egne turneringer. Helme konstaterer at "Eikrem har handlet i god tro" og foreslo 50% (1500 kr) som et kompromiss og takk for arbeidet.

Når det gjelder Sveriges standpunkt på kongressen i Kiljava, siterer vi Jan Berglund i Tidskrift för Schack: "De nyvalda svenska representanterna Christer Wänäus och Rune Emanuelsson kände naturligvis inte til saken men ansåg sig inte kunna stå för vad de tidligare representanterna besluttat, utan kom med en för norsk schack mycket chikanerande kompromiss. Norge skulle få 500,-."

Berglund har naturligvis rett. Dette var (er) en prinsippsak, ikke et spørsmål om almisser.

Man kom altså ikke til enighet. Danmark og Norge fastslo at vedtaket om bevilgningen allerede var gjort, Island avsto (men hadde ingen prinsipielle innvendinger), Færøyene var ikke

til stede, mens Finland og Sverige trakk kompromissforslagene tilbake da de ikke fikk noen tilslutning. Til slutt ble det fra norsk side foreslått å overlate saken til det nye styret. (Her er nå Christer Wänéus president, siden neste nordiske turnering arrangeres i Sundsvall, Sverige i 1979.)

- Arnold Eikrem, din kommentar til at det fra finsk side ble benektet at bevilgningen alt var foretatt?

- Man måtte kunne forlange at presidenten i Nordisk Sjakkforbund, Erik Asplund (som også er Finlands Central-sjakkförbunds representant), forela alt han hadde av korrespondanse vedrørende saken. Denne bekrefter Norges Sjakkförbunds stillingstagen.

- Din kommentar forøvrig?

- Jeg må si meg meget skuffet over den måten det nordiske samarbeidet er

håndtert de siste to årene.

- Får dette konsekvenser for de nordiske spillernes sjanser til å delta i norske turneringer?

- Nei, vi har jo invitert en rekke nordiske spillere til våre fire internasjonale turneringer ved årsskiftet. Jeg ser dette kun som en kontrovers med ledelsen i Finlands Centralschackförbund og Sveriges Schackförbund. Man lar ikke dette gå ut over vårt utmerkede samarbeid med de enkelte spillere.

Tilbake til kongressen i Kiljava, så fantes det også positive punkter. F.eks. forslaget fra formannen i Dansk Skak Union, Steen Juul Mortensen, om en nordisk serie med radiosjakklandskamper. Dette fikk full støtte, og høstens parti mellom Norge og Danmark innleder serien. Det er bare å håpe at de andre landene følger opp.

## NEVRA

En ny trivelig utgave av Lillehammer Sjakkelskaps og Kaare Olsens høststevne fant sted på Nevra Høyfjells-hotell helga 23-25 september. Som vanlig var det sju nokså uforpliktende 45-minutterspartier, og nogo attåt. Vi merket oss darts og ringspill (Nevraleken 1977) og nattsvømming! (Husk badekledt neste år.) I lynsjakken fredag kveld tok Mossejuniorene Petter Haugli og Svein Rishovd de største premiene foran favoritene Erling Kristiansen. Vi går over til selve resultatlistene, som forteller om en populær hjemmeseier i øverste klasse.

### KLASSE A:

1 Ole M. Skogheim, Lillehammer 5½(29) 2 Erling Kristiansen, OSS 5½(27,5) 3 Sverre Halvorsen, Stavanger 5 4 Rolf H. Kvassheim, Ski 4½(31,5) 5 Kjell Aurlund, Stjernen 5½(29) 6 Erlend Henrichsen, Sjakkameratene 4½(26) 7 Thore Østrem, Nordstrand 4(28,5) 8 Jahn Hanssen, Moss 4(25,5) 9 Petter Haugli, Moss 4(24,5) 10 Stein Sollid, OSS 4(22)

(21 deltakere)

Klasse B:

1 Svein Rishovd, Moss 6 2 Jacob Kjelstrup, Stjernen 5½ 3 Fred Westerby, IØSS 5 4 Steinar Posaasen, Våler 4½(27,5) 5 Jan Bjørgvik, Moss 4½(26,5) 6 Thor Christenson, Nordstrand 4½(26,5) 7 Lars Onstad, Moss 4½(26,5) 8 Kristian Stanes, Nordstrand 26(26) 9 Odd

Ristesund, OSS 4½(26) 10 Ole E. Haugseth, Strømmen 4(31). (31 deltakere)

### Klasse C:

1 Ole H. Bækken, Stjernen 6½ 2 Reidar Andersen, OSS 5(29,5) 3 Roger Granum, Hønefoss 5(27,5) 4 Sverre Aasen Normann, Stjernen 5(27,5) 5 Kristian Saglen, Asker 5(26,5) 6 Mary Klingenberg, Stjernen 5(24) 7 Tore Edvardsen, Hønefoss 4½(31,5) 8 Einar Berntsen, Strømmen 4½(24,5) 9 Bjørn Øverland, Stjernen 4½(23,5) 10 Per Bjørn Bakke, Eidsvoll 4½(22,5). (38 deltakere)

## VM-kandidatene

Finalen i kandidatturneringen for menn mellom Viktor Kortsjnoj og Boris Spasskij skulle startet i Beograd den 15 november, men er utsatt, da Kortsjnoj nylig ble utsatt for en trafikkulykke i Sveits. Han pådro seg armbrudd og noen småskader.

I semifinalen i kvinnenes kandidatturering har Maja Tsjburdanidse bebeiret sin "landsmannine" Elena Akhmilovskaja 6½-5½. Nasjonalitetene er naturligvis Sovjet. I den andre kampen vant Alla Kushnir, Israel (eks Sovjet) 6½-3½ over Elena Fatalibekova, Sovjet. Regerende verdensmester siden 1962 er som kjent Nona Gaprindasjvili.



## Nei til Sør-Afrika

Under Verdenssjakkforbundet (FIDE)s kongress i Nice 1974 ble Sør-Afrika og Rhodesia ekskludert. Norges representant Arnold J Eikrem var blant dem som stemte mot.

På kongressen i Haifa 1976 ble Sør-Afrika gjenopptatt som medlem; i Østblokkens og store deler av den tredje verdens fravær. Norge var ikke representert ved avstemningen.

Den 23-24 juli i år var det sammenkalt til ekstraordinær FIDE-kongress i Luzern, Sveits - med Sør-Afrikas medlemskap som eneste punkt på dagsordenen. 51 av FIDE's 97 forbund var representert.

FIDE besluttet "a) midlertidig å ute lukke Sør-Afrikas Sjakkforbund fra offisielle FIDE-aktiviteter intil situasjonen er avklart på en slik måte at det ikke lenger finnes diskriminering innen sjakk, b) FIDE vil opprette et permanent utvalg til å undersøke og motta rapporter om fram- eller tilbakegang på dette området vedrørende sjakkspillere i Sør-Afrika. Dette utvalget skal avgjøre rapport og resultater til Generalforsamlingen ikke senere enn 1980."

Det kom etterhvert til en votering om bruk av ordet "aktiviteter" eller "konkurranse" i pkt. A. Resultatet ble 28-23 i favør av "aktiviteter", hvor på 20 av mindretallets 23 marsjerte ut fra møtesalen. Blant disse NSFs representant Arnold J Eikrem.

## VM matchen

Sentralkomiteen i FIDE avholdt sitt møte for året i Venezuelas hovedstad Caracas 12-15 oktober.

Blant saker som ble diskutert var reglene for VM-matchen i 1978 når Anatoli Karpov skal møte Spasskij eller Kortsjnoj.

Matchen skal spilles over etter ubegrenset antall partier, inntil en av spillerne har vunnet 6 seiere. Hvis verdensmesteren taper matchen, vil det

bli en returnmatch innen 12-15 måneder. Betingelsene her blir de samme, bortsett fra retten til returoppgjør. Dette er faktisk omtrent de samme reglene som Fischer forsøkte å få vedtatt i 1974-75, men som da ble avfeid med at matchen kunne bli altfor langvarig!

## Fortsatt inflasjon

FIDE's tittel inflasjon er et velkjent fenomen og mest et naturlig uttrykk for øket internasjonal aktivitet og større bredde. Resultatet er at det blir temmelig håpløst å ha oversikt over alle internasjonale mestere og stormestere som finnes. I land som Sovjet og Jugoslavia blir de nærliggende produsert på løpende bånd.

Sentralkomiteen utnevnte 14 nye internasjonale stormestere:

A.Rodriguez (Cuba), L.Albert, A.Kotsjiev, E.Svesjnikov, T.Georgadze (Sovjet), E.Ermakov (Bulgaria), L.Christiansen (USA), D.Rajkovic, B.Milic (Jugoslavia), R.Dzindzihashvili (Israel), M.Stean (England), J.Bolbochan (Argentina), C.Torre (Mexico), E.Canal (Peru).

Blant 44 (!) nye internasjonale mestere må vi nøyne oss med å nevne de fire nordiske: Y.Rantanen (Finland), T.Wibe (Norge), K.Kaiszauri og J.Eslon (Sverige).

5 nye internasjonale kvinnestormestere ble utnevnt: M.Tsjiburdanidse, E.Fatalibekova, E.Akhmilovskaja (Sovjet), Lemachko (Bulgaria), A. van der Mije (Nederland).

Det tradisjonelle Student-VM for lag (aldersgrense 27) blir heretter arrangert på ulike årstall (79, 81 osv).

En ny FIDE-turnering blir opprettet: verdensmesterskap for ungdomslag (aldersgrense 25), som vil bli spilt på like årstall. Det første arrangeres i Mexico i 1978.

Det 7. EM for landslag vil bli spilt i 1978/79. NSB kjenner ikke til at deltagelse fra norsk side har vært vurdert. Er det en idé?

Østerrike arrangerer Junior-VM også i 1978. Norge (!) undersøker muligheten for å påta seg arrangementet i 1979.

## JUNIOR-VM

Årets Junior-VM ble arrangert i Innsbruck, Østerrike 5-18 september, hvor 48 spillere fra 46 land spilte 13 runder etter Sveitser-system.

Artur Jusupov fra Sovjet vant et overbevisende mesterskap. Den andre favoritten, IM Michael Rohde fra USA, tapte i de to første rundene og endte langt nede på lista med 6½ poeng. Som vanlig var det mange overraskende resultater, både positivt og negativt.

Av Nordens representanter kom Jens Ove Fries Nielsen, Danmark (vinneren av "Bent Larsen Cup" i Skien) på en flott delt 3-6.plass. Vår egen Ole Scott Knudsen, OSS forsvant fra turneringen etter 7 runder (og 2½ poeng), men kom senere til rette igjen.

1 A.Jusupov (Sovjet) 10½ 2 A.Zapata (Colombia) 9½ 3-6 P.Popovic (Jugoslavia), S.Skembri (Hellas), J.O.Fries Nielsen (Danmark), R.Vera (Cuba) 8½ 7-10 M.Rivas (Spania), K.Georgiev (Bulgaria), C.Ionescu (Romania), M. Sisniega (Mexico) 8  
(48 O.S.Knudsen (N) 2½/7)

## KADETT-VM

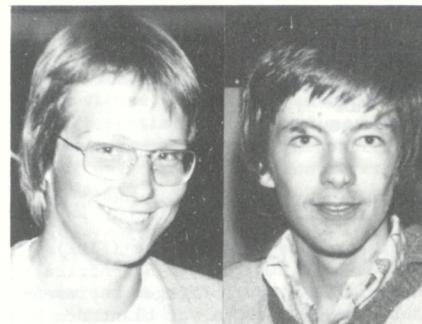
Frankrike har en tid årlig arrangert en internasjonal turnering med aldersgrense på 17 år, det såkalte Kadett-VM. I år var denne for første gang godt kjent av FIDE som verdensmesterskap.

Norges representant var Jørjan Jansson, Asker SK som tidligere i år slo Petter Stigar, SK Stjernen 2½-1½ i en stikkamp om retten til å delta.

Spillested var en liten landsby utenfor Nice i Sør-Frankrike, og tidspunktet 8-18 september. Vinner og verdensmester ble Jon Arnason, Island (!) foran representantene fra USA og Sovjet. Vår Jørjan tok 5½ poeng av 11, og med best kvalitet i sin poenggruppe kom han på en hederlig 13.plass blandt de 32 deltakerne.

Resultater: 1 J.Arnason, Island 9 2 J. Whitehead, USA 8½ 3 G.Kasparov, Sovjet 8 4 Kappe, Vest-Tyskland 7½ 5-6 Morovic, Chile og Negelescu, Romania 7 ... 13 J.Jansson, Norge 5½

Sjøl om Jørjan ble beste skandinav,



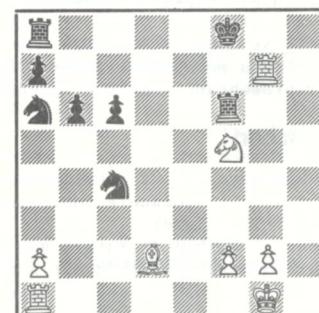
Jørjan Jansson (til v.) og kadettverdensmesteren Jon Arnason, Island

rapporterer han til NSB at han ikke er mer enn middels fornøyd med sin innsats. Det følgende partiet er sikkert et av de morsomste han spilte!

Hvit: Jørjan Jansson  
Svart: Ivan Morovic, Chile

PHILIDOR

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 Sf6 4 dxe5 Sxe4 5 Lc4 c6 6 exd6 Lxd6 7 0-0 0-0 8 Tel Sc5? (8 - Lg4! og svart står bra.) 9 Sg5 Lf5! (Det truet 10 Dh5. Nå kommer fikse vendinger.) 10 Sxf7! Lxh2+! (På 10 - Txf7 bør 11 Lf4! gi hvit fordel.) 11 Kxh2 Dh4+ 12 Kg1 Dxc4 13 Sd6 Dxc2 14 Dd4 Sba6 15 Sa3 Dd3 16 Dxd3 Sxd3 17 Te7 b6 18 Ld2 (Truer med Lc3 og Txe7+ osv.) Tf6 19 Sac4 Sxb2??! (Tapstrekket, selv om det holdt til remis. Redaksjonen tror at svart har gode sjanser etter 19 - Le6! 20 Lc3 Tg6!) 20 Sxf5 Sxc4 21 Txe7+ Kf8 22 Txh7 Kg8 23 Tg7+ Kf8  
½ - ½



I denne stillingen ble partene enige om remis ved trekkjentagelse (24 Th7 Kg8 25 Tg7+ Kf8 osv.). I virkeligheten

kunne hvit avgjort partiet med det praktefulle trekket: 24 Lg5!! hvoretter svart taper i alle varianter. F.eks.  
a) 24 - Txf5 25 Lh6 Th5 26 Txa7+ Txh6 27 Txa8+ Ke7 28 Txa6 eller b) 24 - Tf7 (el. Te6) 25 Le7+! som vinner kvalitet (eller Ke8 26 Tg8+).

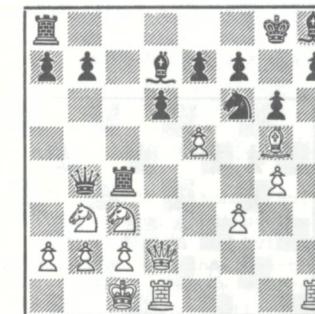
Det hadde vært litt av en avslutning! Men 24 Lg5! var naturligvis ikke lett å finne (selv redaksjonen hadde sine problemer...). Partiet ble også kommentert i det kjente franske tidskriftet "Europe Echecs" nr.11/1977, hvor sluttstillingen ble hevet som remis uten kommentar, mens 19 - Sxb2 var gitt et utropstegn.

Vi kikker også på et sterkt norsk gevinstparti fra kadett-VM:

Hvit: Slim Ghazzai, Tunis  
Svart: Jørjan Jansson

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 g6 6 Lc4 Lg7 7 Le3 0-0 8 f3 Sc6 9 Dd2 Ld7 10 0-0-0 Da5 11 h4 Tfc8 12 Lb3 Se5 13 h5 Sxh5 14 g4 Sf6 15 Lh6 Lh8 16 Lg5 Sc4 17 Lxc4 Txc4 18 Sb3 Db4 19 e5



19 - Sxg4! 20 fxg4 Lxg4 21 Tdf1 Lxe5 22 Dd3 Lxc3 23 bxc3 Txc3 24 Dd5(?) Le6 25 Dd4?? (Men i tapt stilling.) Txb3 26 Dxb4 Txb4 27 Lxe7 Lxa2 28 Lxd6 Tbl+ 0 - 1

Et lite supplement til oversikten vår i nr.3 (side 17) over samtlige vinnere av NM for klubber/lag. Vi hadde ikke fått med at Oslo Schakselskap også erobret mesterskapet i 1968. Så vet man det.

## NY SJAKKBOK!



### Bent Larsen Lærebok i sjakk

Oversatt av  
Jan Petter Varner  
Forord av André Bjerke

«Hans evne til å more blir ikke mindre når han utfolder sin tredje ferdighet: å fortelle om sjakk. Alle hans sjakkbøker er allerede klassikere — simpelthen fordi de er godt lesestoff.»

(Fra André Bjerkes forord)

Hf. kr. 42,-

DREYERS FORLAG

# Botvinniks skole

ved IM M.Dvoretskij

oversatt fra russisk av Robert Vaagan

Det er velkjent at sjakken blir tatt seriøst i Sovjet-Unionen på en helt annen måte enn f.eks. i Norge. Dette har naturligvis mye med myndighetenes innstilling å gjøre. Sovjetiske sjakkmestere er gjerne statsansatt som trenere osv.

Vi bringer følgende artikkel fra det russiske ukesjakktidsskriftet "64" nr.21/1977. Den omhandler en mest avansert sjakkskole som ledes av ingen ringere enn eksverdensmesteren Mikhail Botvinnik.

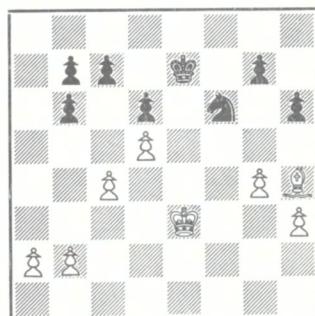
Vi lar likevel artikkelen stå som et apropos til spørsmålet om opprettelse av en sommerleir for sjakkungdom i Norge.

Mikhail Botvinnik fortjener stor ære for det mangeårige arbeid han som leder har lagt ned i en barne- og ungdomsskole i sjakk. Resultatet av skolens arbeid, dens bidrag til utviklingen av vårt sjakknivå idag, er vanskelig å overvurdere. Verdensmesteren A. Karpov, utfordrer til VM-tittelen for kvinner E. Akhmylovskaja, sovjetmesteren for kvinner A. Akhsjarumova, stormestrene Jurij Balasjov og Jurij Rasuvajev er ikke de eneste mestere som i sin tid har studert eller nå studerer ved denne skolen. I kvalifiseringsturneringen til junior-VM som fant sted i Leningrad var fire av åtte elever ved Botvinniks skole.

Elevene samles til tidagerssesjoner tre ganger i året. Ifølge skoleloven som ble vedtatt ifjor av sentralkomiteen for VLKSM (det leninistiske, kommunistiske ungdomsbund for alle delstatene - o.a.), den sovjetiske sportskomite og delstatenes råd av de fagforente som utgjør DSO (Sportens venner - o.a.), skal sesjonene finne sted: ved slutten av sommeren i den

all-russiske pionerleiren "Ørnens reir", i februar i fagforeningens sportsleir i Podolsk og i mai i olympialen i Novogorsk. Sommersesjonen i "Ørnens reir" kan utvides til tyve dager slik at elevene bortsett fra sjakk også kan hvile ut og beflittige seg med idrett; en sterkt helse og god fysisk trening er meget viktig for sjakkutøvere. Det er ikke tilfeldig at Botvinnik alltid spør elevene oppmerksomt ikke bare om sjakklig mål, men også om helsen, disponeringen av dagene, arbeidsbyrdene til og forhold vedrørende timene.

Mesteparten av tiden vies analyse av partier som er spilt av de unge sjakkutøvere i løpet av de siste måneder. Analyse av partiene muliggjør konkretisering av sterke og svake punkter i den enkeltes arbeid, og legger for dagen hva nytt som er dukket opp i elevens spill. To dager av hver sesjon opptas av treningspartier. Ved hjelp av disse er det mulig å fastslå den tidlige stilte "diagnose", merke enkelte detaljer (oppførsel under spillet, forekomst av tidsnød osv.) som ellers kunne bli upåaktet. Slike partier viser seg alltid å være kampfylte, i dem er det ofte interessante funn og instruktive feilkombinasjoner. Her er fragment av et parti spilt under siste sesjon i Podolsk:



Hvit: A. Jusupov  
Svart: S. Ionov

Her ble partiet avbrutt. Svart burde spille 41 - g5!, men hadde analysert stillingen oppmerksomt og hadde ikke tilstrekkelig vurdert faren i bonde-sluttspillet som hvit kan gå inn i. Det fulgte: 41 - Kf7? 42 g5 hxg5 43 Lxg5 Kg6 44 Lxf6! Kxf6 45 Kf4 Kg6 Som analysen viste vant hvit også med



Artur Jusupov (til høyre) sammen med sin trener IM Dvoretskij som også har skrevet denne artikkelen. Jusupov er forresten ingen hvilken som helst elev. Etter artikkelen var skrevet gikk han bort og ble årets juniorverdensmester! (se side 40).

45 - c6 (eller 45 - g5+) 46 Ke4.

46 b4 Kf6 47 b5

Grunnlaget for hvits gevinstplan baserer seg på to forhold: 1) bondestrukturen på dronningfløyen muliggjør framstøtet a2-a4, så c4-c5, og på dxc5 kommer a4-a5! 2) hvits bonde på a2 har to farlige tempi. Det siste forhold uttrykkes f.eks. i varianten 47 - g5+ 48 Kg4 Kg6 49 a3! Kf6 50 Kh5 Kf5 51 a4 Kf6 52 Kh6 Kf5 53 Kg7 med gevinst.

47 - Kg6! 48 Kg4 Kf6 49 h4 Kg6

Eller 49 - g6 50 Kf4 Kf7 51 Kg5 Kg7 52 a3! osv.

50 h5+ Kh6 51 a4 g6 52 c5! gxh5+ 53 Kf3!

Svart ga opp fordi fribonden hvit får ikke kan stoppes og fordi svarts fribønder lett holdes av den hvite kongen. Istedetfor 50 - Kh6 kunne svart ha spilt 50 - Kf6. Da avgjør 51 Kf4! (som avklares av det videre spill; mye svakere er 51 a3?) 51 - Ke7 (51 - g6 52 h6 g5+ 53 Ke3! Kg6 54 a4 Kxh6 55 c5! osv.) 52 Kf5 Kf7 53 Kg5 og nå:

a) 53 - Ke7(g8) 54 Kg6 Kf8 55 a4! Kg8 56 c5 dxc5 57 a5 bxa5 58 b6 cxb6 59 d6 Kf8 60 d7 Ke7 61 Kxg7 a4 62 h6 a3 63 h7 a2 64 d8+!

b) 53 - Kf8 54 Kg6 Kg8 55 a3! (dette er grunnen til at det ikke er mulig å bruke dette tempo før) 55 - Kf8 56 a4 Kg8 57 c5 osv.

På sesjonene er ikke bare unge sjakkspillere tilstede, men også deres trenere. Det er hyggelig at kloke og kunnkapsrike trenere arbeider i leirene

med de mange lovende elevene. På den annen side er det synd at enkelte begavete unge sjakkspillere helt mangler trenerhjelp.

Utbyttet elevene har av undervisningen er meget stort. Og det vesentlige, synes det for meg, er ikke at elevene får inn så mye konkret sjakkvitenskap, mye viktigere er det at de ved å omgå eks-verdensmesteren får et skikkelig og alvorlig forhold til sjakk, til alle forhold knyttet til perfeksjoner; de gjør seg kjent med de mangfoldige metodene og treningsmåttene. Alle elevene ved skolen mottar oppgaver som de må løse feilfritt til neste sesjon. Skolen har tyve sjakkspillere fra 11 til 18 år, blant dem fem jenter. Sammusetningen av elevene avgjøres av skolerådet i samråd med Komsomol (Komunistisk ungdomsforbund - o.a.), sports- og fagforeningsorganisasjoner. Ved skolerådmøtene blir alle kandidaturer oppmerksomt diskutert; det tas i betraktning kandidatenes resultater, deres framgang i skolen og deres karakteristikk. Enkelte av elevene kan umiddelbart tas inn ved skolen, og av og til utmerker enkelte seg som kandidater og blir satt på "grunnlisten" etter som ledige plasser dukker opp.

## Norsk representasjon

Bjørn Tiller, OSS spiller for Norge i Junior-EM 1977/78 som går i Groningen, Nederland 20 desember - 5 januar. NSB har inntrykk av at Tiller forbereder seg grundig til turneringen, og han burde da ha bra sjanser på bakgrunn av sin solide internasjonale rutine. Vi ønsker god jul.

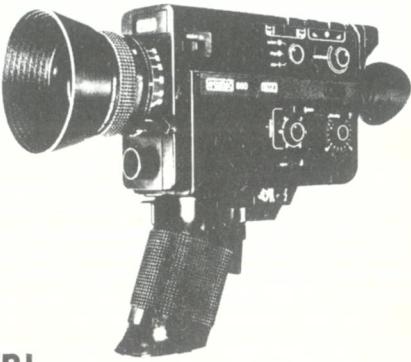
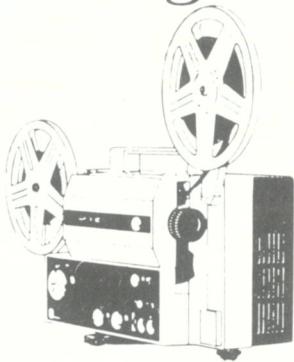
Henning Egede-Nissen, Oppsal er norsk representant i det internasjonale tyske juniormesterskapet 1977/78. Godt nyttår.

Vår IM Leif Øgaard får prøve seg i eksklusiv selskap i den tradisjonelle stormesterturneringen i Reykjavik 4-22 februar. Av stormestere vet vi at følgende alt er klare: Larsen, Hort, Browne, Olafsson og Sigurjonsson.

SPILL "NORGES-CUPEN 1977"!

# Tenk deg om før neste trekk

SKYT DINE MOTIVER MED  
EUMIG 880 PMA!



VIS DINE BLINKSKUDD  
MED EN EUMIG LYDFREMVISER!

eumig

lorentz larsens eftf.

Kongensgt. 3-5 - Skien - Tlf. 23 788

## Den nye mellomstore Volvo har CVT som standard!



Volvo CVT. Den mest effektive kraftoverføring for små og mellomstore biler.

Volvo 343 er den eneste bilen i denne klassen som har det helautomatiske overføringssystemet CVT som standard. CVT har på en rekke uovertruffne egenskaper: Lavere bensinforbruk, høy effekt, rask akselerasjon og mindre motorkjøring. Egenskaper som gir både en praktisk og økonomisk bil.

Volvo 343 er et kvalitetsprodukt i hver minste detalj. Det garanterer navnet for. Kontakt oss for en prøvetur!

**VOLVO**  
**343**

Jacel JORKJEND %  
automobilforretning  
Ulefossvn. 44-48 - Tlf. 21 087

## Juniorsjakk i Israel

ved Pål Ole Liabøtrø

Israel arrangerer hvert 4. år en macabbiade, som er en slags olympiade. I år skulle sjakk også være med, og jeg reiste som Norges Sjakkforbunds representant til den internasjonale juniorturneringen. Denne besto av 12 spiller, og det ble spilt 11 runder med beitenkingstid 40 trekk på 2 timer.

Resultat:

- 1.(gull) Mike Rohde IM, USA 9 (46,25)
- 2.(sølv) Shrentzel, Israel 9 (44,0)
- 3.(bronne) Pål-Ole Liabøtrø, Norge 8½
- 4.E.Hochberg, Israel 7½ 5.Ziserman, Israel 6 6.Tavidishvili, Israel 5 7. Kalmovich, Israel 5 8.Tuv, Israel 4½ 9.Noor Nachmood, Iran 4½ 10.P.Bergel, Venezuela 3½ 11.Shabtai, Israel 3½ 12. Garzon, Venezuela 0

Rohdes meritter er velkjente, så seieren var ventet. Derimot var det overraskende at han måtte ta til takke med 9 poeng. Han remiserte med Shrentzel og P.Bergel og tapte til Noor Nachmood. Rohde gjorde en grov feil i det 39. trekket, som avgjorde partiet. Shrentzel, som alltid spiller 'fransk' mot 1 e4, spilte en god turnering. Han er en typisk posisjonsspiller a la Portisch. Hans eneste tap var mot Ziserman, som alltid "sto godt", men som ofte spilte seg bort i tidsnød. For mitt eget vedkommende var det en dårlig start med 2 ½ på de 5 første rundene. Jeg tapte mot Rohde i 2. runde, Shrentzel i 4. runde og remiserte med Hochberg i 5. runde. Både mot Shrentzel og Hochberg misset jeg gevinstsjanser. Men med en langspurt på 6 strake ble det i hvertfall bronse. Noe jeg må si meg fornøyd med. Følgende parti var mitt beste i turneringen:

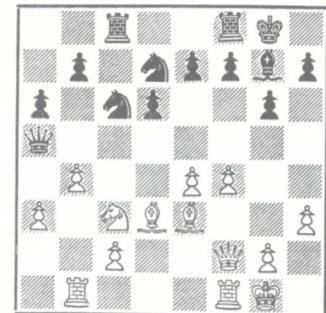
Hvit: Tavidishvili Israel  
Svart: Pål Ole Liabøtrø

PIRC

1 e4 d6 2 d4 Sf6 3 Sc3 g6 4 f4 Lg7 5 Sf3 c5 6 dxc5 Da5 7 Ld3 Dxc5 8 De2 Lg4! 9 Le3 Da5 10 0-0 Sc6 11 h3 Lxf3 12 Dxf3 0-0 13 a3!? Tac8 14 Df2! Sd7 15 Tb1!

En annen mulighet var 15 f5!? Lxc3 16 bxc3 Dxc3 17 Lh6 Sde5! 18 Lxf8 Txf8 og svarts springere gir kompenasjons for kvaliteten (sammenlign

Spasski-Fischer Reykjavik 1972, 17.  
matchparti).  
15 - a6 16 b4



16 - Dxa3

Følte det var tyunget da 16 - Dd8 etter 17 Se2 gir hvit klar fordel.

17 Tb3 Dxb3 18 cxb3 Lxc3

Svart har tårn, springer og bonde mot dronning og sjanser til fribonde på dronningfløyen.

19 b5!?

19 Tcl Sxb4 20 Lc4? Txc4!

19 - Sb4 20 Lb1 Sc5! 21 bxa6 bxa6 22 Ld2

22 e5? dxe5 23 Lxc5?? Txc5

22 - Sxb3 23 Lxc3 Txc3 24 Db2 Tfc8 25 Tf3 Tcl+ 26 Kh2

26 Tf1 Tlc3=

26 - Sd2

Så langt hadde jeg sett i det 20. trekket og bedømte det som en stilling med gode motsjanser for svart. 27 Dxb4 Sxb1 28 Tb3??

28 e5 er sterkere. Hvit vil doble på syvenderaden, men overvurderer sin kongestilling.

28 - Tcl4! 29 Db7 Sd2 30 Tb4 T4c7 31 Dxa6 Tcl 32 Da7?

32 Da2! holder kanskje remis etter for eks. 32 - Sf1+ 33 Kg1 T8c2?! 34 Tb2!=, eller 33 - h5! 34 Tb1 (34 h4?? Se3+ osv.) h4 35 Txcl Txcl 36 Kf2 Sg3.

Hvit har problemer med bøndene, men bør klare remis.

32 - Sf1+ 33 Kg1 T8c2 34 Tb8+ Kg7 35 Tb2 Sg3+ 36 Kh2 Sf1+ 37 Kg1 Sd2+ 38 Kh2

Bedre er 38 Kf2 Sxe4+ 39 Kf3! Tc4! selv om svart får sterkt angrep.

38 - Sf3+

Dette hadde hvit oversett i det 32. trekk.

39 Kg3 Txb2 40 gxf3

40 Kxf3 Tc3+ taper raskt.

forts. side 50

## SJAKKMATT?

Et besøk hos oss

GIR GEVINST  
TIL ALLE!

**EPA**  
SKIEN - PORSGRUNN

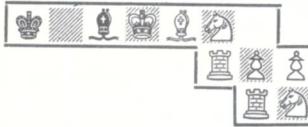
Per Ofstad:

# SJAKK-REKREASJON

## TRANGE STILLINGER

De fleste av oss har vært utsatt for trange stillinger. Brikkene står i veien for hverandre, og det blir rene puslespill å få til en manøver. Motstanderen har presset oss til en forsvarsstilling på dronningfløyen og så forskyver han seg raskt mot kongefløyen, han har jo mye plass å arbeide på. Det er da en lidelse å se hvor hjelpelets en er når forsterkningene skal overføres for å hjelpe majesteten.

T.R.Dawson har laget en raritet, nærmest puslespill, med en slik trang stilling.



Begrenset brett. Matt i 21 trekk.

og Txl+matte.  
STS1, TTS1, STS1K, SKTKS,  
Løsning:

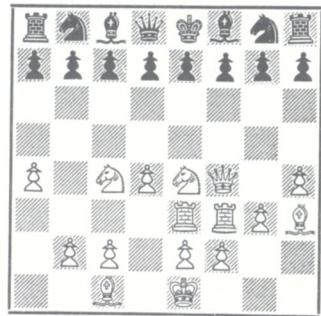
## FORGAVEPARTI

En kjent sjakkmaster, Simon Winawer, hadde en morsom form for forgave. Motstanderen spilte hvit og fikk gjøre så mange trekk han ville i løpet av fem minutter. Imidlertid måtte han ikke overskride 4. raden med noen briker.

Winawer var en sterk spiller, hans beste resultat var seieren i en sterk "kongressturnering" i Nürnberg 1883, foran Blackburne, Mason osv. Hans forgavepartier innbragte som regel god fortjeneste - alltid innsats!

En dag prøvde han seg mot en ny amatør, Gustav Birchmann (nei, ikke Böckman). I løpet av femminuttersperioden tok følgende stilling form på brettet ved siden av klingende mynt (myntene

hadde jo verdi den gang).  
(16 trekk er nødvendig.)



Det ble her Winawers tur til å gjøre trekk, og fra nu av skulle de spille et vanlig parti. Winawer ble lengre og lengre i fjeset, matt truet overalt, og han innså etterhvert at dette var slutten på denne forgaveform, Birchmann var problemist.

THE

## BRITISH CHESS MAGAZINE

12 months subscription  
£6 including postage



The world's oldest chess periodical extant now in algebraic figurine notation



You can obtain this month's issue by sending \$1 (50 pence) or equivalent in your country's postage stamps



to  
**BRITISH CHESS MAGAZINE**  
9 Market Street,  
St Leonards on Sea  
East Sussex TN38 0DQ  
Great Britain

# Romanisjin vant på Costa Brava

ved Leif Øgaard

Russeren Oleg Romanisjin vant en temmelig klar og ikke uventet seier i den 5. Costa Catalana. Turneringen ble spilt i den lille landsbyen Malgrat de Mar på Costa Brava. Grunnen til Romanisjins rikelige poenghøst med 7 av 9 mulige lå heller i hans store kampvilde enn overbevisende spill. Selv i siste runde, da han kunne greid seg med remis mot Pinter for å vinne turneringen, kjempet han videre og vant etter 24 trekk.

Mitt mål i turneringen var å skrape sammen 6½ poeng for å få napp i stormestertittelen. Det var på ingen måte noen umulig oppgave. Ved å ha byttet ut mine tap mot Castro og Rodriguez og remisen mot Fraguera med seire, ville dette gått. Men mitt remisparti mot Romanisjin i første runde kostet for mye krefter. Først var det normal runde fra 16 til 21, så spise, analysere og ringe inn referat til Aftenposten. Så ble hengpartiet spilt fra kl.23 til 01(!), og deretter nytt hengparti neste morgen fra kl.10 til 13. Og da jeg så tapte de to neste rundene mot Rodriguez og Castro, var stormesterambisjonene kraftig redusert.

Hvit: Leif Øgaard  
Svart: A.Martin, Spania

KONGEINDISK

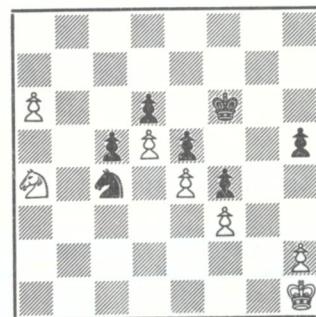
1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 d6 5 Sf3 0-0 6 Le2 e5 7 0-0 Sc6 8 d5 Se7 9 Sd2!

Etter min mening bedre enn 9 Sel som neppe gir hvit mer enn remis.

9 - c5!

Etter 9 - Se8 eller 9 - Sd7 har hvit

klar fordel ifølge teorien.  
10 Tbl b6 11 b4 Se8  
Sikrere er 11 - cxb4 12 Txb4 Sd7 med ideen Sc5.  
12 bxc5 bxc5 13 Sb3 f5 14 f3 f4?  
Nå blir det kappløp der hvit er klart foran. Bedre er 14 - Kh8 fulgt av 15 - Sg8 og 16 - Sgf6.  
15 Ld2 g5 16 Sb5 Tf6 18 La5! Dd7 18 Sd2 Sg6 19 Sc3  
Hvis hvit nå får bytte dronning med 20 Da4, blir svarts kongeangrep lite verdig.  
19 - De7 20 Da4 Tf7  
Nå besvares 21 Dc6? med Lb7.  
21 Tb2 Sf6 22 Tfbl Ld7 23 Dd1  
Vanskliggjør g5-g4.  
23 - h5 24 Tb8+ Tf8 25 Txa8 Txa8 26 Db3  
Hvit er tydelig foran i løypa!  
26 - Sh4 27 Db7 Tf8 28 Lf1  
Ikke 28 Dxa7? pga 28 - Sxg2!  
28 - g4 29 Dxa7 De8 30 Tb7 gxg3 31 Sxf3 Sxf3+ 32 gxf3 Dg6+ 33 Kh1 Tf7 34 Ld8! Sg4 35 Lh4!  
35 fxe4 Lxg4 gir svart mottsjanser.  
35 - Se3 36 Txd7 Txd7 37 Dxd7 Sxf1 38 De6+ Kh7 39 Dxg6+ Kxg6 40 a4  
Hvits triumf.  
40 - Sd2 41 a5 Lf6  
Etter 41 - Sxc4 42 Ld8 Lf6 43 Lc7 må svart gi springeren.  
42 Lxf6 Kxf6 43 a6 Sxc4 44 Sa4! 1 - 0



1	O.Romanisjin, Sovjet	GM	2595	● ½ ½ 1 1 ½ ½ 1 1 1 7
2	B.Kurajica, Jugoslavia	GM	2530	½ ● ½ 1 ½ 0 ½ 1 1 1 6
3	D.Marovic, Jugoslavia	GM	2475	½ ½ ● 0 ½ 1 1 ½ ½ 1 5½
4	O.Castro, Colombia	IM	2410	0 0 1 ● ½ 0 1 ½ 1 1 5
5	J.Pinter, Ungarn	IM	2445	0 ½ ½ ½ ● ½ ½ 1 ½ 4½
6	R.Gonzalez, Spania		2340	½ 1 0 1 ½ ● 0 ½ 0 ½ 4
7	L.Øgaard, Norge	IM	2420	½ ½ 0 0 ½ 1 ● 0 1 ½ 4
8	O.Rodriguez, Peru	IM	2450	0 0 ½ ½ ½ 1 ● ½ ½ 4
9	A.Martin, Spania		2340	0 0 ½ 0 0 1 0 ½ ● ½ 2½
10	J.M.Fraguela, Spania		2310	0 0 0 0 ½ ½ ½ ½ ● 2½

## IBSENHUSET

GOD MAT  
I HYGGE  
OMGIVELSER

Cafe Henrik  
IBSENHUSET — 3700 SKIEN

## IBSENHUSET

Tlf. 23670

## Turnerings-informasjon

Oslo Grand Prix 1977, 25-27/11, spilles i Restaurantbygget på Kringsjå studentby. 6 r. Monrad, 40 tr. på 1½ time osv. Elorates, teller med i Norges Grand Prix (NGP). Opprop fredag kl.17.30. Startavgift kr.80 (sen) og kr.50 (jun). God premiering. Påmelding til Akademisk Sjakkklubb, Boks 104, Blindern, Oslo 3.

Jarleslaget 1977, 2-4/12 i Trondheim. 6 r. Monrad, 40 tr. på 1½ time osv. Elorates, teller i NGP. Startavgift kr.80 (sen) og kr.50 (jun). Påmelding til SK Jarl v/A.J.Eikrem, Boks 795, 7001 Trondheim.

Norges Cupen 1977 spilles etter samme opplegg som tidligere med kretsvis kvalifisering og landsfinale i Oslo utpå nyåret.

Skien Junior Chess International 77/78 spilles på "Sportellet" ved Skienshallen, 27/12-1/1. 8 r. Monrad, åpen for alle født i 1957 og senere. Startavgift kr.40, påmelding til NSF. Opphold på "Sportellet" m/ helpensjon koster ca. kr.650.

Kirkenes Junior Chess International 1977/78. Samme opplegg og datoer som Skien. Påmelding til Martin Schølseth, SAS Høybuktaoen, 9900 Kirkenes.

7. Rilton Cup, Stockholm 27/12-4/1. 9 r. Monrad, 40 tr. på 2½ time osv. Gruppe A: Rating over 2100, startavgift S kr.140. Gruppe B: 1900-2099, S kr.110. Gruppe C: Under 1900, S kr. 80. Påmelding skal gå gjennom NSF, dog informasjoner fra og startavgift direkte til: Stockholms Schackförbund, Hornsgatan 82 B, S-117 21 Stockholm, Sverige, innen 15. desember.

Åpne jule/nyttårsturneringer i Montpellier 26/12-3-1, Nice 26-31/12, Rennes 26-30/12 (alle Frankrike) og Zürich (Sveits) 26-29/12.

53. Hastings Chess Congress (England) 28/12-14/1. Foruten GM-turnering, mange åpne turneringer, korte og lange.

Astoria Chess International 1978, 3-10 januar på Hamar. Invitasjonsturnering med 10 til 16 spillere. Stormestervaklifiserende. Av stormestere er L.Len-

gyel, I.Farago (begge Ungarn) og H. Westerinen (Finland) klare.

Astoria-turneringen, Det åpne NM i hurtigsjakk 1978, spilles 7-8/1 på Hotel Astoria. 7 r. Monrad, 45 minutters partier. To klasser. Startavgift i mesterklassen kr.125, øvrige spilere kr. 100 og juniorer kr.50. Påmelding m/ startavgift til Hotel Astoria, 2300 Hamar, innen 22 desember.

Kringsjå 1978, Oslo Chess International. Invitasjonsturnering med høyst 24 deltakere. 6-12/1. IM-kvalifiserende.

Internasjonal turnering i Bergen 1978 i tiden 14-20/1. Stormesterturnering, samme GM-er som på Hamar.

Graneturningen 1978, 3-5/2, Trofors, Nordland. 6 r. Monrad, 40 tr. på 1½ t. osv. Elorates, teller i NGP.

Grenaderen Grand Prix 1978, 10-12/2, i Evje, Aust-Agder. Samme opplegg som for Graneturningen.

NM for klubber/lag 1978. Se Turn.-inf. i forrige nummer.

Fredrikstad Sjakkelskaps Jubileums-turnering i påsken, 19-26/3-78. A) IM-turnering B) internasjonal juniorturnering. ("Viking Chess Festival" er avlyst.)

Det åpne NM 1978 på Gausdal Høifjells-hotel i tiden 29/3-2/4.

Moss Grand Prix 1978, 28/4-1/5. Teller naturligvis i NGP. Detaljer senere.

Videre spilles NM i Risør visstnok 9-15 juli. Såvidt NSB erfarer planlegges det også et større arrangement i Skien ved månedskiftet juli/august og påfølgende turnering på Gausdal.

forts. fra side 45

40 - e5 41 f5

Vi spilte videre da hvit hadde 20 minutter igjen av sin betenkningstid. På 41 fxe5 dxe5 42 De7 følger 42-Tg1+ 43 Kh4 Tb6!! og svart vinner (44 Dxe5+ Kh6!).

41 - gxsf5 42 exf5 T1c2 43 De7 Tg2+ 44 Kh4 Tb4+ 45 Kh5 Tf4 46 Dxd6 Txf5+ 47 Kh4 h6 0 - 1

Maccabiaden (olympiaden) omfattet deltagere fra 36 land. Det var en stor opplevelse å bære det norske flagg ved åpningsseremonien, som fant sted i Jerusalems gater med marsjering fram til klagemuren.

## TIL KONFIRMASJON- OG JULESELSKAPENE:

### Gimsøys alternativ



alkoholfrie viner  
fra  
**Elfas-Gimsøy a/s**